

JAARVERSLAGGEVING

2016

Inhoudsopgave

Bestuursverslag.....	2
1. Voorwoord	3
2. Missie en visie	5
3. Governance	6
4. Onderwijs	9
5. Personeel en organisatie	15
6. Huisvesting	22
7. Financiële positie	25
8. Continuïteitsparagraaf	29
9. Raad van Toezicht.....	34
10. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	38
Jaarrekening	39
11. Grondslagen	40
12. Balans na resultaatbestemming.....	44
13. Staat van Baten en Lasten	45
14. Kasstroomoverzicht.....	46
15. Toelichting bij de balans na resultaatbestemming	47
16. Verantwoording subsidies.....	52
17. Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	53
18. Gebeurtenissen na balansdatum	53
19. Toelichting bij de staat van baten en lasten.....	54
20. Gegevens	59
Overige gegevens	64
21. Overige gegevens	65

Bestuursverslag

1. Voorwoord

Met plezier presenteren wij ons jaarverslag. Hierin blikken we terug op de belangrijkste ontwikkelingen binnen Stichting Openbaar Onderwijs Noord in het jaar 2016. Dit voorwoord gaat kort in op een aantal resultaten. Maar voor we naar deze ‘highlights’ gaan, richten we eerst de ‘spotlights’ op de mensen *achter* de resultaten: onze medewerkers op de scholen, het stafbureau en de leden van de Raad van Toezicht. Dank voor jullie inzet in het afgelopen jaar.

In 2016 is veel werk verzet. We hebben samen de volgende stap gezet binnen het thema “huis op orde”. Met elkaar hebben we een nieuwe missie en visie opgesteld. Ook hebben we ingezet op kwaliteitszorg, beleidsrijke werkgroepen ingericht en verschillende ontwikkelingen in gang gezet op ICT-gebied.

SOON: middenin de samenleving

En er zijn meer hoogtepunten te melden. Als stichting staan we middenin de samenleving. In 2016 hebben we daarom gewerkt aan versterking van onze band met maatschappelijke partners. De samenwerking binnen de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam is geformaliseerd. Ook hebben we de samenwerking met andere schoolbesturen in Noord verstevigd.

Onderwijskwaliteit

Een ander speerpunt in 2016 was versterking van onze onderwijskwaliteit. Daarbij hoort een samenhangend systeem van kwaliteitszorg. Dit was een belangrijk agendapunt tijdens de schoolbezoeken. Op een aantal scholen zijn externe audits uitgevoerd. Twee van onze directeuren worden opgeleid tot stedelijk auditoren. Zo zetten we de expertise binnen SOON nog beter in om scholen en organisatie te versterken. Op deze basis bouwen we komende jaren verder.

Huisvesting en duurzaamheid

Goed onderwijs vraagt om goede gebouwen. Daarbij kijken we verder dan vandaag en hebben we oog voor duurzaamheid. We zijn blij met de bouw van de IJdoornschool in 2016 en de oplevering begin 2017. Voor vier andere scholen hebben we subsidie aangevraagd om de schoolpleinen groener, mooier en duurzamer maken.

Nieuwe missie en visie

In de tweede helft van 2016 hebben we een nieuwe missie en visie opgesteld voor SOON. Deze worden in 2017 vastgesteld en verder uitgewerkt in een nieuwe koers. Daarbij kijken we ook alvast vooruit naar de volgende planperiode (2019-2023).

Beleidsrijke werkgroepen

In 2016 zijn we gestart met het inrichten van beleidsrijke werkgroepen. Deze werkgroepen bestaan uit directeuren van de stichting en medewerkers van het stafbureau. Dankzij de werkgroepen hebben we versneld inhoud en richting kunnen geven aan beleidsvoorbereiding. Er zijn werkgroepen actief op deze terreinen: strategisch beleid, kwaliteitszorg, ARBO-dienstverlening, gesprekkencyclus, reservebeleid, inkoopbeleid, ICT, IKC en educatief partnerschap.

ICT

Op de studiedag ICT in september hebben we gesproken over waar we als organisatie voor staan en wat we bovenscholings verwachten van ICT. Samen willen we graag een onderwijsinhoudelijke ICT-stap maken. In de begroting van 2017 maken we hier ruimte voor. Dit betekent dat alle scholen van SOON kunnen beschikken over een onderwijsinhoudelijk ICT'er.

Lager ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2016 sterk gedaald ten opzichte van 2015. Dat is bijzonder, want het verzuim binnen de totale sector steeg juist licht in het afgelopen jaar. Met name het (extra) lang verzuim binnen SOON is fors gedaald. Het is goed om te zien dat de inspanningen op dit vlak tot resultaten leiden. We blijven ons inzetten voor het versterken van de vitaliteit binnen onze organisatie.

Positief exploitatieresultaat

In 2016 hebben we ingezet op beheersprocessen en gewerkt aan versterking van de professionele cultuur binnen SOON. Dat werpt vruchten af. Voor 2016 werd er nog een tekort begroot van € 593.746. We zijn er uiteindelijk in geslaagd een positief resultaat te realiseren van € 592.914. Dit overschot wordt deels veroorzaakt door incidentele baten. Daarom vinden we het belangrijk en nodig om onze plannings- & controlcyclus verder aan te scherpen. Daarmee hebben we een goede start gemaakt in 2016. Inkomsten en uitgaven zijn beter in balans gebracht. De begroting voor 2017 is sluitend.

Toekomst

Amsterdam Noord groeit. De verwachting is dat ons leerlingaantal ook zal groeien in 2017. We zijn tevreden dat we met elkaar “het huis” weer op orde brengen. En: dat dit wordt gezien, zowel binnen als buiten de organisatie. Met vertrouwen kijken we uit naar de toekomst.

Namens de Stichting Openbaar Onderwijs Noord,

Mirjam Leinders, bestuurder.

2. Missie en visie

Stichting Openbaar Onderwijs Noord (hierna: SOON) is een zelfstandige stichting voor openbaar primair onderwijs. De stichting bestaat sinds 26 november 2010.

In 2015 maakten zestien openbare scholen voor basisonderwijs deel uit van SOON. Hieronder is één school voor speciaal basisonderwijs (zie paragraaf 3.1 organisatiestructuur).

2.1 Missie en visie

Op dit moment wordt binnen SOON gewerkt met een missie uit de periode 2011-2014. Deze luidt als volgt.

Bij ons in Amsterdam-Noord heeft iedereen talent. Het is onze droom om de talenten van kinderen, leerkrachten en ouders zodanig te ondersteunen dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen in een steeds veranderende maatschappij. Bij het realiseren van deze droom hebben wij vijf uitgangspunten:

- *diversiteit als inspiratiebron;*
- *voortdurende ontwikkeling;*
- *zichtbare kwaliteit;*
- *samen leren en samenwerken;*
- *professionele cultuur.*

Deze visie is nog steeds leidend. In 2016 zijn we gestart met het formuleren van een missie en visie die beter past in deze tijd. Zo willen we nog beter aansluiten op de wensen en vragen van SOON én van onze maatschappelijke omgeving. Begin 2017 stellen we een nieuwe missie, visie en strategie vast voor SOON.

2.2 Openbaar onderwijs

Onze scholen zijn openbaar. Dit betekent dat alle leerlingen welkom zijn, ongeacht hun godsdienst of levensbeschouwing. Het betekent ook dat onze medewerkers aangesteld zijn op basis van bevoegdheid en bekwaamheid, ongeacht ras, leeftijd, godsdienst of seksuele geaardheid. Onze leerlingen hebben verschillende waarden: godsdienstig, levensbeschouwelijk en maatschappelijk. Daar besteden we actief aandacht aan. Door gesprekken kweken we respect voor elkaars standpunten.

2.3 Strategisch beleidskader

In 2014 is een strategisch beleidskader opgesteld. Dit dient als kader voor het opstellen van het strategische plan 2015-2020. De kernpunten zijn samengevat in een aantal thema's:

- de school als knooppunt;
- onderwijs op maat;
- lerende organisatie;
- organisatieontwikkeling;
- randvoorwaarden op orde;
- wij communiceren;
- wij realiseren de ontwikkelingen in een financieel gezonde organisatie.

In onze organisatie is behoefte aan een nieuw strategisch beleidskader dat voldoet aan de wensen, vragen en behoeftes van SOON en haar omgeving. Daarmee zijn we gestart in 2016. In 2017 wordt dit nieuwe kader vastgesteld.

3. Governance

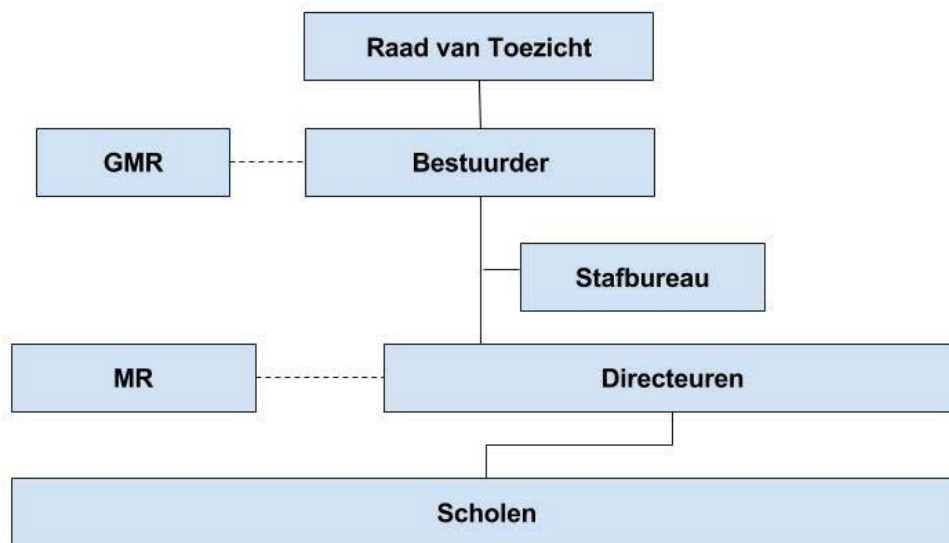
3.1 Feiten en cijfers: inrichting en besturing van SOON

3.1.1 Juridische structuur

Het bestuur van SOON bestaat uit één bestuurder. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden, die benoemd worden door de gemeenteraad van Amsterdam. Voor wijziging van de statuten is de goedkeuring van de gemeenteraad nodig. SOON volgt de governance-code Goed Bestuur.

3.1.2 Organisatiestructuur

Eind 2016 zag de organisatiestructuur van SOON er als volgt uit.

3.1.2.1 Raad van Toezicht

De huidige Raad van Toezicht is op 1 juli 2015 benoemd door de gemeenteraad.

Samenstelling:

de heer J.A. de Haas, voorzitter;
mevrouw A.C. Kaijer;
mevrouw A.C.J. Hulk;
mevrouw B. Dijkgraaf;
de heer F.P. Martin.

In hoofdstuk 9 van dit jaarverslag vindt u het verslag van 2016 van de Raad van Toezicht.

3.1.2.2 Bestuur

Het bestuur van de stichting wordt sinds 1 november 2015 uitgeoefend door mevrouw M. Leinders.

3.1.2.3 Medezeggenschap binnen SOON

Elke school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Vertegenwoordigers van personeel en ouders bespreken daarin zaken die de school aangaan. De directeur is de overlegpartner van de raad. De medezeggenschapsraden van de scholen staan in verbinding met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

De GMR bestaat uit ouders en personeelsleden die actief zijn op één of meerdere van de 16 scholen van SOON. De GMR adviseert ten aanzien van of stemt in met voorgenomen beleid en denkt actief mee met het bestuur ten behoeve van de kwaliteit van de scholen.

Op bepaalde onderwerpen heeft de GMR instemmings- of adviesrecht. Ook geeft de GMR ongevraagd advies. De GMR bespreekt onderwerpen die leven bij de diverse scholen onder het personeel of de ouders. Personeel en ouders hebben vaak een gezamenlijk belang. Dit ligt in het verlengde van het belang van de mensen om wie het draait in ons onderwijs: de leerlingen. In hoofdstuk 10 van dit jaarverslag vindt u de terugblik op 2016 van de GMR.

3.1.2.4 Stafbureau

Het stafbureau van SOON ondersteunt de bestuurder en directeuren van SOON. Kerntaken zijn:

- Beleid (onderwijskwaliteit en onderwijsontwikkeling);
- Personeel en organisatie;
- Huisvesting;
- Financiële administratie;
- Planning en control.

Begin 2016 heeft het bestuur extern advies ingewonnen over de gewenste bezetting van het stafbureau en de ondersteuning die gewenst is voor de directeuren. Uitgangspunt voor het advies waren deze vragen:

- Op welke wijze kan SOON het beste haar kerntaken uitvoeren;
- welke aanvulling is nodig om de prioriteiten in beleid en beheer waar te kunnen maken.

Geadviseerd is om:

- het beleid nog beter te ondersteunen door het uitbreiden van de formatieruimte voor een medewerker onderwijs en kwaliteit;
- budget beschikbaar stellen voor het inhuren van specifieke expertise voor beleidsontwikkeling (incidenteel);
- de inzet voor huisvesting te vergroten (dit gezien de ontwikkeling in gebied Noord en de gewenste ondersteuning op dit punt);
- de dagelijkse leiding te mandateren aan de bestuurssecretaris.

De bestuurder heeft deze adviezen overgenomen. Dit leidt tot de volgende bezetting van het stafbureau.

- Bestuurder
- Bestuurssecretaris
- Bestuurssecretaresse
- Controller
- Medewerker onderwijs en kwaliteit
- HR-adviseur
- Personeelsconsulent
- Medewerker financiën
- Adviseur Huisvesting
- Onderwijsconsulent
- Opleider in School

Begin 2017 zijn al deze functies structureel bezet.

3.2 Positie van SOON in Amsterdam

3.2.1 Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam

SOON maakt onderdeel uit van de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam. De federatie vormt het samenwerkingsverband van acht openbare schoolbesturen voor (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs in Amsterdam. De federatie staat voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs en telt circa 33.000 leerlingen. Ruim de helft van alle Amsterdamse basisschoolleerlingen gaat naar een

openbare school. In Amsterdam-Noord is dit percentage 49%.

De verschillende stichtingen binnen de federatie opereren samen, voor elkaar en met elkaar. Ook maken zij gebruik van elkaars expertise. In de komende planperiode wordt gestreefd naar een gezamenlijk personeelsbeleid. De federatie wil de beste onderwijswerkgever in Amsterdam worden. In de strategische beleidsplannen van alle aangesloten stichtingen worden deze doelstellingen verwoord. Belangrijk thema voor de federatie is de gezamenlijke vervangingspool, 'De Brede Selectie'. Doelstelling is dat alle vervangers op de scholen van deelnemende schoolbesturen via deze pool worden geplaatst.

3.2.2 Breed Bestuurlijk Overleg

SOON heeft ook in 2016 deelgenomen aan het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO) in Amsterdam. Dit is de vereniging van schoolbesturen van het primair onderwijs en het speciaal basisonderwijs in Amsterdam. Binnen BBO wordt overleg gevoerd betreffende nationaal en lokaal beleid dat alle besturen aangaat. Een goed voorbeeld is het stedelijk toelatingsbeleid en de uitvoering daarvan vanaf 2016. In de afgelopen jaren is het BBO een belangrijke partner van de gemeente geworden bij de ontwikkeling en uitvoering van Onderwijs- & Jeugdbeleid.

4. Onderwijs

4.1 Leerlingaantal

Het leerlingaantal per 1 oktober 2016 is gedaald ten opzichte van 1 oktober 2015. Dit komt door de overdracht van de vrije school (Kairos) aan de stichting Geert Groote scholen. Als we deze overdracht buiten ogenschouw laten en kijken naar het totaalbeeld op de overige scholen, is er per saldo feitelijk sprake van lichte groei. Dit is conform de voorgaande jaren. Voor de komende jaren verwachten we groei van het aantal leerlingen, op basis van met name demografische ontwikkelingen in Amsterdam Noord.

	2012	2013	2014	2015	2016
Jonger dan acht jaar	2.007	2.098	2.100	2.211	2.100
Acht jaar en ouder	1.976	1.902	1.919	1.972	1.954
Totaal regulier onderwijs	3.983	4.000	4.019	4.183	4.054
Speciaal onderwijs	155	144	133	142	138
Totaal SOON	4.138	4.144	4.152	4.325	4.192
Gewichtsl leerlingen	1.179	1.056	884	875	760
Cumileerlingen	95	85	76	83	83

4.2 Resultaten

De meeste scholen van SOON gebruiken de Cito-eindtoets als ondersteuning bij het advies voor het voortgezet onderwijs. Vanaf 2016 maakt De Poolster gebruik van een andere eindtoets: Route 8 (net als de eindtoets van CITO wordt ook deze eindtoets sinds 2014 erkend door het ministerie van OCW). De gemiddelde eindscores over de afgelopen jaren zijn als volgt.

Brin	School	2012	2013	2014	2015	2016
20SH	OBS IJplein	530,5	531,4	532,2	531	530,7
20XY	OBS De Weidevogel	539,0	538,5	537,7	536,2	535,9
20ZB	IKC Buikslotermeer	534,8	534,8	535,3	534,3	528,7
20ZD	Daltonschool De Poolster	529,0	530,6	534,3	531,8	174,1*)
20ZE	OBS De Vier Windstreken	531,7	530,6	531,6	534,2	528,9
20ZR	Montessorischool Boven 't IJ					
-	- locatie Kampina	536,6	532,6	538,8	536,2	533,1
-	- locatie Azaleastraat					**)
20ZT	OBS Het Vogelnest	**)	518,3	525,5	516,1	523,1
20ZU	IKC Zeven Zeeën	529,3	526,5	535,4	527,9	538,5
20ZV	OBS Twiske	536,3	534,8	539,6	533,4	540,9
20ZW	De Klimop	527,2	526,8	522,3	529,3	530,1
20ZX	OBS De Piramide	533,7	523,2	524,0	522,9	532,3
21AH	IJdoornschool	531,0	526,9	530,5	527,2	523,2
21AI	OBS De Krijtmolen	533,9	536,6	532,4	531,6	532,3
28DD	IKC Noordrijk	532,1	530,4	532,2	**)	531,4
30FG	OBS Overhoeks	**)	**)	**)	**)	**)

bron: www.scholenopdekaart.nl, *) Route 8, **) te weinig leerlingen <10 in groep 8

4.3 Inspectie van het onderwijs

In het nieuwe toezichtskader van de inspectie ligt het accent op twee functies: waarborgen (basis-kwaliteit) en stimuleren (ambities). Bestuur en scholen worden uitgenodigd om zelf hun kwaliteiten in kaart te brengen. Dit vraagt van besturen dat zij werken aan een kwaliteitscultuur. In zo'n cultuur is het voor alle partijen vanzelfsprekend om continue verbetering na te streven, ook wanneer de kwaliteit op orde is.

Wanneer de eindopbrengsten van een school in het laatste schooljaar onder de ondergrens van de inspectienorm liggen, wordt het bestuur hierop geattendeerd. Vallen de eindopbrengsten voor een tweede achtereenvolgend schooljaar onder de ondergrens, dan wordt het bestuur gewaarschuwd. Het advies is dan om een plan van aanpak op te stellen.

Alle scholen van SOON hebben een basisarrangement. In 2016 hebben drie van onze scholen inspectiebezoek gekregen. Daarbij heeft de inspectie gebruik gemaakt van het nieuwe waarderingkader. Eén school had in 2015 de beoordeling zwak gekregen. Na een intensief verbetertraject heeft de school dit al in 2016 weten om te zetten naar een basisarrangement. Eén school heeft een uitgesteld arrangement; deze school wordt in 2017 opnieuw bezocht.

Zichtbare kwaliteit

We zijn in 2016 gestart met een nieuwe werkwijze. Daarmee geven we vorm aan de zichtbare kwaliteit van ons onderwijs. In dat kader hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden (deze zijn ook terug te vinden in de strategische jaaragenda van SOON).

- **Schoolbezoeken.** In 2016 is het bestuur gestart met schoolbezoeken. De eerste ronde werd gehouden in het voorjaar. Deze bezoeken hadden een kennismakingskarakter; de schoolspecifieke ontwikkeling stond daarbij centraal. De bestuurder en de bestuurssecretaris hebben deze bezoeken afgelegd aan de hand van een vaste agenda. In het najaar is de tweede ronde gehouden. Hierbij lag de focus op de strategische jaaragenda van 2016/2017, in combinatie met de jaarplannen van de scholen en de resultaten.
- **Kwaliteitszorgsysteem.** Kwaliteitszorg is een voorwaarde voor goed onderwijs. Daarvan zijn alle scholen zich bewust. Het is zaak deze kwaliteitszorg goed in te richten en functioneel te maken. Op dit moment zijn er nog vrij grote verschillen in de manier waarop onze scholen hun kwaliteitszorg vormgeven. Het doel is dat iedere school medio 2017 kan duiden hoe invulling gegeven wordt aan hun systeem van kwaliteitszorg.
- **Jaarplannen.** In de jaarplannen 2016-2017 van de scholen is de strategische jaaragenda opgenomen. De aanvankelijke plannen lieten behoorlijke verschillen zien; in een schrijfsessie zijn de plannen aangescherpt. Dit heeft een goede kwaliteitsslag opgeleverd.
- **Stedelijke auditoren.** Twee directeuren zijn gestart met de opleiding tot stedelijk auditor. Deze opleiding is een initiatief van de zeven schoolbesturen van Amsterdam (verenigd in BBO). De opleiding is gericht op het kunnen uitvoeren van kwalitatieve zelfevaluaties onder de noemer 'Klasse!'. Doel is om deze evaluatievorm op te nemen in het beleid van SOON. In 2017 krijgt de opleiding een vervolg. De werkwijze wordt dan ook verder geïmplementeerd.
- **Klasse!.** Zoals net genoemd: een Klasse!-traject is een kwalitatieve evaluatie. Deze evaluatie wordt door een externe deskundige afgenomen op school. Uitgangspunt is een onderzoeksvraag van de school zelf. Aan de hand daarvan wordt een analyse gedaan. Daaruit volgt een rapportage. Die maakt duidelijk waar interventies moeten plaatsvinden, om zo de kwaliteit te verbeteren. De school zelf stelt hierna een verbeterplan op. In 2016 hebben zes SOON-scholen gebruik gemaakt van deze aanpak en een verbeterplan opgesteld.
- **IB-netwerk.** In 2016 heeft het IB-netwerk (intern begeleiders) een professionaliseringslag gemaakt. Hoofdonderwerpen op de verschillende bijeenkomsten voor IB'ers waren: samenwerking en versterking van de scholen onderling; verbinding van directeuren en intern begeleiders; op orde krijgen van de basisondersteuning en het opstellen van schoolondersteuningsprofielen. (Deze onderwerpen vloeiden voort uit de strategische jaaragenda van SOON.)

Wij zijn tevreden over de ingeslagen weg om de focus te leggen op de kwaliteit van het onderwijs. Er is een eerste aanzet gegeven om de verbinding te maken tussen het strategisch beleid van SOON en de jaarplannen op schoolniveau. Daarnaast is er op de scholen ingezet op het verbeteren van het systeem van kwaliteitszorg en de relatie die dit heeft met de jaarplannen, schoolbezoeken en het IB netwerk. Deze aanzet heeft ertoe geleid dat we komend jaar vooral de focus leggen op het onderwijskundig leiderschap van de schoolleiders binnen de stichting. De nascholingsagenda voor komend jaar zal hierop worden ingericht.

Vragen, opmerkingen en klachten

Bij klachten kunnen ouders een beroep doen op ondersteuning van de externe vertrouwenspersoon. Deze is aangetrokken via de Amsterdamse begeleidingsdienst. Ook medewerkers kunnen contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon. In 2016 heeft deze vertrouwenspersoon vijf klachten van ouders in behandeling genomen. De klachten hadden betrekking op vier scholen van SOON. Alle klachten zijn naar tevredenheid afgehandeld.

4.4 Directies

De directeuren van SOON zijn integraal schoolleider. Eind 2016 gaven de volgende directeuren leiding aan een school.

Brin	School	Directeur
20SH	OBS IJplein	Madeleen Ritsema
20XY	OBS De Weidevogel	Peter Lakke <i>a.i.</i>
20ZB	IKC Buikslotermeer	Jacqueline Wetter
20YX	SBO Universum	Petra van den Tempel
20ZD	Daltonschool De Poolster	Conny van Coesant
20ZE	OBS De Vier Windstreken	Ferdinand van Veen
20ZR	Montessorischool Boven 't IJ	
-	- locatie Kampina	Marjolein Peters
-	- locatie Azaleastraat	Marloes Speelman
20ZT	OBS Het Vogelnest	Amanda Hartlief
20ZU	IKC Zeven Zeeën	Ferdinand van Veen <i>a.i.</i>
20ZV	OBS Twiske	Janneke Rondhout
20ZW	De Klimop	Paul van Hattem
20ZX	OBS De Piramide	Bertie de Beuze <i>a.i.</i>
21AH	IJdoornschool	Dick Bonsen
21AI	OBS De Krijtmolen	Natasja Spackler
28DD	IKC Noordrijk	Will van Rossum
30FG	OBS Overhoeks	Minneke Wiewel en Carola Siebeling

4.5 Opleiden in de school

In 2016 hebben op veertien scholen binnen SOON studenten stage gelopen. Het ging om

- 10 tweedejaarsstudenten van de UPvA (Universitaire Pabo van Amsterdam);
- 15 eerstejaarsstudenten van de HvA (Hogeschool van Amsterdam);
- 11 tweedejaarsstudenten van de HvA en
- 4 derdejaarsstudenten van de HvA.

Daarnaast hebben 6 LiO'ers (Leraren in Opleiding) gesolliciteerd. Zij zijn aangenomen op de Klimop, Overhoeks en de IJdoorn.

Twee opleiders in de school zijn gestart met het VELON-registratietraject voor opleiders in school. Voor de eerste-, tweede- en derdejaarsstudenten zijn twee bovenschoolse bijeenkomsten georganiseerd. Ook is er een bovenschoolse bijeenkomst voor gehouden voor LiO'ers. Voor de opleiders in school zijn in 2016 twee opleidersmiddagen gehouden op de HvA.

Voor de stagecoördinatoren per school zijn twee bijeenkomsten georganiseerd. Thema was 'professionalisering van de leerwerkplek'. De instituutsopleider van de HvA en de coördinerend opleider in school van SOON hebben dertien stagecoördinatoren bezocht. Hierbij was het doel:

- de schoolontwikkeling 'opleiden in de school' (waar staat de school en waar wil men naar toe?);
- de rol en kerntaken van de stagecoördinator in kaart brengen en
- het competentieprofiel mentoren en de mentorentraining onder de aandacht brengen.

Eén opleider heeft de cursus Krachtgericht coachen gevolgd (van Fred Korthagen). Ook heeft één van de opleiders in school zitting genomen in de werkgroep van het project Junior Leraar Amsterdam. In dit project werken de Amsterdamse lerarenopleidingen en scholen in het PO en VO samen aan een inspirerende leer- en werkomgeving voor startende leerkrachten.

4.6 Leerteams

Leerteam professionalisering startende leerkracht

We zien een toegenomen aandacht voor startende leerkrachten. Het gaat daarbij om leerkrachten met nul tot drie jaar werkervaring (in schaal LA 1 tot en met 3). Dit komt tot uiting in de cao, de subsidie 'versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen' en diverse overheidsprojecten, zoals het project Junior Leraar Amsterdam.

In het schooljaar 2015-2016 heeft het leerteam startende leerkrachten een inductieprogramma voor startende leraren gepresenteerd. Dit is gebeurd binnen het directieoverleg. Eind 2016 is op de Piramide gestart met de toetsing van het programma in de praktijk. Een onderwijsconsulent van SOON heeft dit proces in gang gezet, met de directeur en de intern begeleider van de school.

Medio 2016 is het leerteam omgevormd tot de werkgroep startende leerkrachten. Deelnemers aan deze werkgroep zijn medewerkers vanuit het leerteam en een personeelsconsulent van SOON. Doel van de werkgroep is het verbeteren van de begeleidings- en beoordelingstrajecten voor startende leerkrachten. Dat gebeurt binnen het personeels- en begeleidingsaanbod voor deze doelgroep.

Coaching en begeleiding

Elke startende leerkracht bieden we coaching en begeleiding. De starter krijgt van één van de onderwijsconsulenten startersbegeleiding aangeboden. Dit aanbod bestaat uit

- een kennismaking,
- drie- tot vijf video-opnamen in de klas met nagesprekken,
- een afsluitend gesprek en
- een terugkomgesprek.

Hierbij gebruiken we de beroepsstandaard Amsterdamse leerkracht primair onderwijs. De begeleiding richt zich vooral op interactie met de groep en het pedagogisch-didactisch handelen. Bij startende leerkrachten die net van de Pabo komen, besteden we expliciet aandacht aan de ontwikkeling

van startbekwaam naar vakbekwaam. In de begeleiding en coaching worden sterke punten benoemd. Ook wordt er gewerkt aan ontwikkelpunten. Dit gebeurt door feedback en reflectie. Zo krijgt de leerkracht beter zicht op het eigen functioneren.

Naar aanleiding van het inductiebeleid hebben startende leerkrachten binnen SOON startersbegeleiding aangeboden gekregen. Ook konden zij twee workshops ‘Klassenmanagement’ bijwonen. Negen leerkrachten hebben hieraan deelgenomen. Tien startende leerkrachten hebben deelgenomen aan de specifiek voor hen georganiseerde intervisie (bovenschools).

Acht leerkrachten hebben de evaluatie-enquête ingevuld over de inductie-activiteiten van SOON. Vrijwel allemaal geven zij aan dat ze goed geholpen of begeleid zijn in de school (88 procent, ofwel zeven van de acht leerkrachten.) De begeleiding van de onderwijsconsulent heeft voor deze starters duidelijk bijgedragen aan de ontwikkeling van hun competenties. Het contact met de onderwijsconsulent wordt als goed ervaren. Van de tien leerkrachten die hebben deelgenomen aan intervisie hebben negen deze intervisie positief beoordeeld.

Niet-starters die voor het eerst binnen SOON gaan werken, krijgen welkomstbegeleiding aangeboden. De vorm is hetzelfde als bij de startersbegeleiding. Ook andere leerkrachten kunnen een beroep doen op de onderwijsconsulenten. In overleg met de directeur zijn verschillende vormen van begeleiding mogelijk: coaching, beeldbegeleiding, begeleiding bij het re-integreren op de werkplek en/of het afnemen van een ontwikkelassessment op maat.

Eind 2016 heeft één onderwijsconsulent registratie aangevraagd binnen het LBBO (dit is het kwaliteitsregister van de landelijke beroepsgroep voor begeleiders in het onderwijs).

4.7 Passend onderwijs

De eerste uitwerking van passend onderwijs ligt bij de basisscholen; dit is (binnen de wettelijke kaders) ons uitgangspunt en dat van het samenwerkingsverband. Doel is dat elke school kan benoemen welke doelen de school wil bereiken en welke middelen en voorzieningen nodig zijn om de leerlingen tijdig het best passend onderwijs te bieden. Dit gebeurt aan de hand van tussentijdse opbrengsten. Dit uitgangspunt houdt ook in dat de school zich achteraf kan verantwoorden voor inzet van de gebruikte middelen.

Per leerling ontvangen de scholen in het samenwerkingsverband een bedrag. Dit bedrag is bedoeld om de basisondersteuning vorm te geven. Het is hoger dan het zorgbudget dat eerder door de samenwerkingsverbanden werd gehanteerd.

Daarnaast ontvangen de besturen een budget voor het vormgeven van extra ondersteuning binnen de basisschool. Ook dit budget bestaat uit een bedrag per leerling. Dit betekent dat de besturen zelf verantwoordelijk zijn voor het inzetten en uitvoeren van deze extra ondersteuning (arrangementen). Deze middelen kunnen besturen en scholen niet voor andere doeleinden inzetten.

Elke school moet basisondersteuning kunnen bieden. Dit is een verplichting in het kader van passend onderwijs. Daarvoor kunnen de reguliere rijksbekostiging en het “basisondersteuningsbudget” ingezet worden. Dit laatste budget is een belangrijk onderdeel van de middelen die het samenwerkingsverband ter beschikking stelt aan besturen. Het expertisecentrum ontvangt naar rato van leerlingenaantal hiervoor jaarlijks een bedrag. Onze scholen kunnen een beroep doen op het expertisecentrum (binnen SOON) ten behoeve van extra ondersteuning.

De bedragen die wij ontvangen zijn:

- € 125 per leerling voor de basisondersteuning;
- € 170 per leerling voor de extra ondersteuning;
- € 16 per leerling voor extra incidentele ondersteuning.

Binnen SOON verzorgt SBO Universum de volgende onderdelen van passend onderwijs:

- expertisecentrum;
- onderwijsarrangementen (in aanvulling op het overgangsbudget ‘rugzakjes’);

- behandeling dyslexie;
 - IB-netwerk (vier bijeenkomsten per jaar).
- Er wordt gewerkt met sluitende begrotingen. Daarbij wordt vooral eigen personeel ingezet.

Om de stand van zaken op het gebied van basisondersteuning goed in kaart te brengen, is medio 2016 een enquête afgenomen. Op basis van de uitkomsten hebben de scholen een plan van aanpak geschreven. Dit is bedoeld om de basisondersteuning nog beter op orde te krijgen. Medio 2017 is een tweede enquête gepland.

Alle scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel geschreven. Dit is gebeurd volgens het format van het samenwerkingsverband. De profielen zijn gepubliceerd op www.scholenopdekaart.nl.

In 2016 hebben zich geen geschillen voorgedaan inzake de zorgplicht of de omvang en/of kwaliteit van de onderwijsondersteuning.

5. Personeel en organisatie

We vinden het belangrijk dat onze missie en waarden zichtbaar zijn in het onderwijs op onze scholen. Bij deze waarden horen 'zichtbare kwaliteit', 'professionele cultuur' en 'voortdurende ontwikkeling' (zie ook onder 2.1 van dit jaarverslag). Onze waarden staan niet los van elkaar. Goed personeelsbeleid en voortdurende professionalisering van medewerkers helpen om kwalitatief goed onderwijs te realiseren.

Om te zorgen voor een goede basis onder ons personeelsbeleid, hebben we in 2016 de volgende acties verricht.

- De formatie is in overeenstemming gebracht met de beschikbare financiële middelen;
- het ziekteverzuim is verlaagd.

Binnen SOON willen we komende jaren onze professionele organisatie verder ontwikkelen. We stimuleren medewerkers het beste uit zichzelf te halen. Waar mogelijk ondersteunen we hen hierbij.

5.1 Formatieve ontwikkeling en mobiliteit

Plannen en sturen van ontwikkelingen op het gebied van personele formatie wordt steeds belangrijker. Gemiddeld wordt 80 procent van het budget besteed aan loonkosten. Daarmee is dit verreweg de grootste factor in de begroting. Een financieel tekort kan herleid worden naar een te hoge personele bezetting.

In 2016 is de formatie aangepast om te komen tot een financieel gezonde organisatie; ondanks een stijging van het aantal leerlingen liet de begroting 2016 een tekort zien van € 593.746.

In 2015 zijn hiervoor al maatregelen genomen, door het opstellen van een Sociaal Plan. Ook zijn medewerkers in het risicodragend deel van de formatie geplaatst (RDDF).

In het Sociaal Plan zijn maatregelen beschreven om te komen tot personele reductie. In februari tot en met april 2016 hebben we de volgende acties ondernomen.

- Beëindiging van tijdelijke contracten eind schooljaar 2015 – 2016;
- inleveren van werktijdfactor;
- gesprekken met medewerkers die eerder willen vertrekken.

De laatste twee acties hebben de formatie verkleind met 3,6 fte. Deze en andere vertrek bevorderende maatregelen hebben ertoe geleid dat we de RDDF-plaatsingen voor Onderwijzend Personeel (8,4 fte) niet hoefden te effectureren. Helaas moest het deel onderwijs ondersteunend personeel (2,3 fte) dat in de RDDF was geplaatst, wel worden geëffectueerd. Dit is gebeurd per 1 augustus. In het Bestuursformatieplan (BFP) hebben we toegewerkt naar evenwicht in de besteding van de personele bekostiging vanaf schooljaar 2016-2017.

Interne Mobiliteit

In 2016 zijn twee rondes gehouden voor Interne mobiliteit. Na de meivakantie is een aantal vacatures opengesteld voor alle medewerkers met een vast contract (het ging om vacatures per 1 augustus). Dit heeft goed gewerkt voor de betrokken kandidaten en de scholen. De tweede ronde is gehouden met medewerkers die verplicht overgeplaatst moesten worden en nog geen nieuwe werkplek hadden gekregen. Ook deze ronde was succesvol. P&O heeft erop toegezien dat deze medewerkers per 1 augustus een nieuwe werkplek hadden. De kandidaten zijn één op één gematcht met een school waar een passende vacature was.

Na deze matchingsronde was er voldoende vacatureruimte over om de tijdelijke medewerkers te kunnen behouden. Door natuurlijk verloop ontstonden er in de maand juni nog enkele vacatures; deze vacatures zijn vervuld door kandidaten van buiten de organisatie.

5.2 Kerngetallen personele bezetting

Aantal medewerkers in 2016

Functiegroep	1 januari 2016		31 december 2016	
	Aantal	Wtf	Aantal	Wtf
Directie	27	26,2	21	20,6
Onderwijzend Personeel	341	267,9	310	251,8
Onderwijsondersteunend Personeel	80	56,9	73	56,3
Totalen	448	351,0	404	328,7

Wtf = werktijdfactor

Op 31 december 2016 waren 404 personeelsleden werkzaam bij SOON. Dat zijn 44 medewerkers minder dan bij de start van het jaar. De afname is te zien in alle functiegroepen. Het gaat om een direct effect van de noodzakelijke ingreep in de formatie van de scholen (zie onder 5.1. voor meer toelichting).

Leeftijdsopbouw en verdeling naar geslacht

Leeftijdsopbouw	1 januari 2016		31 december 2016	
	Aantal	%	Aantal	%
20 tot en met 24 jaar	13	3%	7	2%
25 tot en met 34 jaar	128	29%	106	26%
35 tot en met 44 jaar	76	17%	79	20%
45 tot en met 54 jaar	93	21%	80	20%
55 tot en met 64 jaar	87	19%	132	33%
65 jaar en ouder	51	11%	0	0%
Totalen	448	100%	404	100%

Eind 2016 is 53% van het personeel 45 jaar of ouder. Dat is een lichte toename ten opzichte van het jaar daarvoor (51% ouder dan 45 jaar). Dit is te verklaren door de uitstroom van jongere leerkrachten.

Man - vrouw verdeling	1 januari 2016		31 december 2016	
	Aantal	%	Aantal	%
Mannen	68	14%	68	16,5%
Vrouwen	380	86%	336	83,5%
Totalen	448	100%	404	100%

Eind 2015 was 14% van de personeelsleden man, dit aandeel is eind 2016 iets gestegen tot 16,5%. Dit wordt veroorzaakt door de relatief grotere uitstroom van vrouwen in 2016.

5.3 Functiemix

Functiemix	1 januari 2016		31 december 2016	
	Wtf	%	Wtf	%
LA	209,0	78,0%	189,4	75,2%
LB	56,9	21,2%	60,4	24,0%
LC	2,0	0,7%	2,0	0,8%
Totalen	267,9	100%	251,8	100%

Wtf = werktijdfactor

Bovenstaande tabel laat de verdeling van de leerkrachtformatie zien over de verschillende functies. De standaardfunctie voor een leerkracht is LA. In een LB-functie en LC-functie is de functie verzaamd. Dit betekent: hogere kwaliteitseisen, meer verantwoordelijkheden en specialisatie(s).

De gerealiseerde percentages voor LB en LC liggen op dit moment nog onder de doelstelling uit de cao PO (58% LA-functies, 40% LB-functies en 2% LC-functies). Wel zien we dat het percentage LB-leerkrachten gegroeid is in 2016. Ook het percentage LC-leerkrachten laat een lichte stijging zien. De percentages van SOON zijn vergelijkbaar met andere Amsterdamse besturen met meer dan 400 medewerkers.

5.4 Algemeen

Eind 2016 waren 177 medewerkers fulltime in dienst bij SOON en 227 medewerkers parttime. De gemiddelde werktijdfactor bedraagt 0,82. Ten opzichte van 2015 is dit een kleine toename met 0,025 Wtf.

Eind 2016 waren er 359 medewerkers in vaste dienst. In totaal 45 medewerkers hadden een tijdelijk dienstverband. Hiermee is het aantal medewerkers met een vaste aanstelling toegenomen met 21. Eind 2016 maakten 83 medewerkers gebruik van Duurzame Inzetbaarheid (DZI). Dit is 49,7% t.o.v. het aantal DZI-gerechtigde medewerkers (er is geen sprake meer van BAPO; deze regeling is vervallen).

5.5 Werving en selectie

Instroom

Het stafbureau van SOON heeft in 2016 een bijdrage geleverd aan diverse selectieprocedures.

- De voortdurende werving van (tijdelijke) leerkrachten voor De Brede Selectie. Directeuren en medewerkers P&O hebben meerdere keren deelgenomen aan een selectiemiddag.
- Werving van (tijdelijke) leerkrachten in de formatie van de scholen. Bij de werving is gebruik gemaakt van diverse online kanalen: de websites van SOON en van de desbetreffende school, MeesterBaan, de site van De Brede Selectie en in toenemende mate LinkedIn.
- Ook heeft het stafbureau de werving en selectie van een directiefunctie ondersteund. Bij deze werving is gebruik gemaakt van Het Parool, De Volkskrant en online kanalen als Intermediair en LinkedIn.

Uitstroom

SOON zet in op het zo goed mogelijk begeleiden van medewerkers. Daarmee willen we uitstroom wegens ziekte of anderszins voorkomen. Als sprake is van functioneringsproblemen, wordt de betreffende medewerker intensief begeleid zodat ontslag ten gevolge van (dis-)functioneren zoveel mogelijk wordt voorkomen. Soms is beëindiging van een dienstverband echter onontkoombaar.

Net als andere schoolbesturen is SOON (verplicht) eigen risicodragers voor de WW en de WOPO (bovenwettelijke uitkering). Daardoor kan ontslag tot financiële verplichtingen voor SOON leiden. Om deze verplichtingen waar mogelijk te voorkomen, is er beleid dat gericht is op het verkrijgen van een toewijzende beschikking van het Participatiefonds. Daarmee kunnen uitkeringskosten WW en WOPO

worden voldaan uit het Participatiefonds. In 2016 zijn er geen Eigen Wachtgelders bijgekomen. Elke beëindiging in goed overleg ronden we af met een verklaring Ontheffing Herbenoemingsverplichting.

Functiegroep	Instroom 2016		Uitstroom 2016	
	Aantal	Wtf	Aantal	Wtf
Directie	1	1,0	6	5,7
Onderwijzend Personeel	24	18,5	33	25,7
Onderwijsondersteunend Personeel	9	5,7	8	4,5
Totalen	34	25,2	47	35,9

Wtf = werktijdfactor

5.6 Personeelsbeleid

In de eerste helft van 2016 is het Plan van aanpak SOON leidend geweest voor de activiteiten vanuit P&O. Dit plan kreeg een vervolg met de Jaaragenda SOON 2016 -2017. Deze agenda is opgesteld vanuit de vijf uitgangspunten die we hebben verwoord in het Strategisch Beleidskader 2015 -2020. Onder het uitgangspunt 'Zichtbare kwaliteit' hebben we doelstellingen voor goed werkgeverschap geformuleerd. Het gaat om doelstellingen op deze vlakken:

- ziekteverzuim (zie ook 5.5);
- het personeelsdossier;
- optimaliseren van de gesprekkencyclus;
- verdere implementatie van de cao PO.

Implementatie cao PO

In het voorjaar is er een enquête gehouden over de implementatie van de cao PO. Deze vragenlijst is uitgezet onder alle medewerkers van SOON. Met een respons van 31,3% leverde dit een representatief beeld op. Uit de enquête kwam naar voren dat enkele onderwerpen om verdere verdieping vragen. Het gaat met name om:

- inzichtelijk maken van de verschillen tussen het Basis- en het Overlegmodel;
- daarmee samenhangend taakbeleid;
- duurzame inzetbaarheid;
- scholing / professionalisering.

Wat betreft de implementatie van de cao PO kiest SOON in principe voor het Overlegmodel. Dit doen we in navolging van het gezamenlijke uitgangspunt van de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam. Voorwaarde is wel dat deze keuze voortkomt uit (conform de cao) gevoerd overleg. Om dit overleg goed vorm te geven, hebben we in 2016 een presentatie gegeven aan alle directeuren en de GMR. Een externe deskundige heeft dit begeleid. Vervolgens is een invoeringsplan Basismodel of Overlegmodel geschreven. Dit wordt in de tweede helft van het schooljaar 2016-2017 verder uitgerold.

Gesprekkencyclus

De kwaliteit van de medewerkers bepaalt de kwaliteit van ons onderwijs. Kwaliteit van de schoolleiding is van invloed op de kwaliteit van het personeel. Daarom vinden we het belangrijk met elkaar inhoudelijk het gesprek te voeren over kwaliteit. Directies voeren gesprekken met personeelsleden. Daarbij staat de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers centraal, in relatie tot de schoolontwikkeling. Elke directeur volgt de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken. De directies voeren functioneringsgesprekken met alle medewerkers. Dit gebeurt aan de hand van klassenobservaties. Binnen SOON zijn we gestart met een werkgroep Gesprekkencyclus, om dit proces goed te ondersteunen en te monitoren. De werkgroep heeft tot taak om een instrument te kiezen dat daarna voor alle SOON-scholen wordt ingevoerd.

Schoolleidersregister PO

Het Schoolleidersregister PO is opgericht door de cao-partijen om het vak van schoolleider te versterken. Doel is ook het faciliteren van schoolleiders om zich voortdurend te blijven professionaliseren. Schoolleiders kunnen zich registreren met een afgeronde schoolleidersopleiding of EVC-procedure (Erkenning van eerder Verworven Competenties). Eind 2016 hebben 19 schoolleiders zich ingeschreven in het schoolleidersregister en zijn er zes geregistreerd. Met alle schoolleiders zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot registratie voor 2018.

Professionalisering

Voor de leerkrachten is gezamenlijke scholing georganiseerd door middel van de studiedagen op de scholen. Individuele scholing vindt plaats met behulp van de diverse lerarenbeurzen, zowel die van de gemeente Amsterdam als de landelijke (32 respectievelijk 22).

Voor de directeuren is stevig ingezet op scholing door het organiseren van studiedagen over onderwerpen als professionele cultuur, kwaliteitszorg en ICT. Deze studiedagen lopen door in 2017.

5.7 Ziekteverzuim

In 2016 hebben we veel aandacht besteed aan terugdringen van het ziekteverzuim. Daarbij hebben de directeuren, de arbeidsdeskundige van Tredin en de medewerkers personeelszaken goed samengewerkt. De aandacht is met name gericht gegeven aan langdurig verzuim. Met resultaat: het ziekteverzuimpercentage is duidelijk gedaald.

Verzuimpercentage, meldingsfrequentie en verzuimduur¹

Verzuimcijfers SOON	2014	2015	2016
Verzuimpercentage	7,6	7,7	6,4
Meldingsfrequentie	0.9	0.9	0.9
Verzuimduur	27,8	26,4	23,7

Het verzuimpercentage voor 2016 is op 6,4% uitgekomen en hangt samen met de meldingsfrequentie (zie hierboven) en de verzuimduur (zie hieronder). De doelstelling van 7% is hiermee gerealiseerd. Ten opzichte van 2015 is dit een sterke daling. Het gerealiseerde verzuimpercentage komt hiermee overeen met het landelijk gemeten verzuimpercentage over 2015² en ligt onder het stedelijk gemeten percentage van 2015. Ten opzichte van 2015 is ook de gemiddelde verzuimduur afgenomen.

De meldingsfrequentie over heel 2016 was 0.9. De doelstelling van 1,0 is hiermee gerealiseerd. Dat betekent dat gemiddeld iedere medewerker zich 0,9 keer per jaar heeft ziekgemeld in 2016. Dit is gelijk aan voorgaande jaren. Landelijk gezien presteert SOON beter dan gemiddeld (landelijk is de meldingsfrequentie in het PO 1.1, bron: DUO).

Meldingsfrequentie	2015	2016
Medewerkers 0-verzuim	53%	54%
Medewerkers 1x verzuim	24%	19%
Medewerkers 2x verzuim	14%	16%
Medewerkers 3x of vaker verzuim	9%	11%

Het aantal medewerkers dat niet verzuimd heeft, is gegroeid. Een positieve ontwikkeling. Dat geldt ook voor de afname van het aantal medewerkers dat 1x verzuimd heeft. Het aantal medewerkers dat 2x of vaker heeft verzuimd is iets toegenomen. Dit is een aandachtspunt voor het komende jaar.

¹ Voor de verzuimcijfers is gebruik gemaakt van de managementinformatie uit Track-verzuim van Tredin, de arbodienst van SOON.

² Landelijke cijfers: eindrapportage "Verzuimonderzoek PO en VO 2015", DUO, 19 augustus 2016.

Ziekteverzuim: verzuimduur

Langdurig zieken hebben een relatief sterke invloed op het verzuimpercentage. Kort, middellang, lang en extra lang verzuim onderscheiden we volgens de volgende definities:

zv% kort	=	1 tot 7 dagen
zv% middellang	=	langer dan 7 dagen, maar korter dan 42 dagen
zv% lang	=	langer 42 dagen, maar korter dan een jaar
zv% extra lang	=	langer dan een jaar.

Over deze categorieën heeft SOON de afgelopen drie jaar de volgende percentages gerealiseerd:

Verzuimcategorieën	2014	2015	2016
Kort	0,7%	0,6%	0,7%
Middellang	0,6%	0,6%	0,7%
Lang	4,2%	3,4%	3,1%
Extra lang	2,0%	3,1%	1,9%
Totaal	7,5%	7,7%	6,4%

In bovenstaande tabel is duidelijk te zien dat in 2016 de categorie Extra lang verzuim het meest is gedaald.

Ziekteverzuim: naar leeftijdscategorie

Verzuim Leeftijdscategorie	2015			2016		
	VP	VD	MF	VP	VD	MF
15 tot 24 jaar	0,0%	1	0.11	3,0%	29	0.31
25 tot 34 jaar	5,4%	14	0.76	4,0%	15	0.8
35 tot 44 jaar	4,1%	22	0.86	5,4%	16	1.04
45 tot 54 jaar	8,9%	23	1.18	8,9%	28	1.0
55 tot 65 jaar	10,5%	42	0.79	7,4%	31	1.03

Uit de onderverdeling van het ziekteverzuim naar leeftijdscategorie valt op dat het verzuimpercentage vanaf 45 jaar relatief hoog is. De verzuimduur is in deze categorie ook lang. Dit geldt ook voor de groep tot 24 jaar, al is deze groep in absolute getallen een stuk kleiner.

Ziekteverzuimbeleid & gezondheidsmanagement

In 2016 hebben we een werkgroep Arbo ingericht. Doel is om helder te krijgen welke vorm en werkwijze van arbodienstverlening het beste aansluit bij de behoeftes van SOON. Toewerken naar een Eigen Regiemodel is hierbij een reële optie. Op deze oriëntatie goed mogelijk te maken, is het lopende contract met arbodienstverlener Tredin opgezegd.

Voor de invulling van het programma van eisen is een enquête uitgezet onder de directeuren. Daaruit kwamen deze punten naar voren.

- Gewenste verschuiving bij verzuimbegeleiding van curatief naar preventief (“voorkomen is beter dan genezen”). Dit betekent een verschuiving van Verzuimbeleid naar Gezondheidsmanagement.
- Kwaliteit van arbeidsdeskundige en bedrijfsarts.
- Korte lijnen naar arbeidsdeskundige en de bedrijfsarts.

De mogelijkheid voor bedrijfsfitness is in stand gebleven. Steeds meer medewerkers maken hier gebruik van.

5.8 Vooruitblik op personele ontwikkelingen in 2017

Het jaar 2017 zal nog in het teken staan van de implementatie van de cao-primair onderwijs. Deze implementatie ronden we af in het komende jaar. Het draait met name nog om de keuze per school voor het Basis- of het Overlegmodel. Toenemende en gerichte aandacht voor professionalisering

blijft belangrijk, met name voor de starters. Het implementeren van een goede gesprekkencyclus draagt hieraan bij. De beheersing van het verzuim blijft actueel en belangrijk. Er zijn in 2016 goede stappen gezet om het ziekteverzuim te laten dalen, met resultaat. In 2017 blijven we hier op focussen. Doel is om het verzuim duurzaam omlaag te brengen.

SOON werkt op het taakgebied P&O steeds meer samen met de andere Amsterdamse openbare schoolbesturen voor basis- en speciaal (basis)onderwijs. Een belangrijk onderwerp is De Brede Selectie, de gezamenlijke vervangingspool. In deze pool is nu circa 47 fte aan vervangers aangesteld. Op termijn moet dit 70-75 fte worden. Dit is primair bedoeld om een grote vaste kern van vervangers voor de Amsterdamse scholen voor het Openbaar onderwijs te hebben. Dit dekt niet alleen 50 tot 75 procent van de verwachte vervangingsbehoefte, maar creëert ook werkgelegenheid. Eind 2016 wordt dit onderwerp steeds belangrijker, door de krapte op de arbeidsmarkt. We verwachten dat dit ook komende jaren een aandachtspunt blijft.

6. Huisvesting

6.1 Ontwikkelingen algemeen

Goed onderwijs vraagt om goede huisvesting. SOON streeft ernaar om alle kinderen en medewerkers goede, gezonde en duurzame huisvesting te bieden. Daarbij hanteren we de volgende doelstellingen.

- Waar gewenst realiseren we alles-in-één scholen.
- De scholen hebben voldoende capaciteit.
- Scholen die we uitbreiden, worden indien nodig ook gerenoveerd.
- Het aantal dependances wordt teruggebracht; huisvesting is flexibel.
- Scholen beschikken over volwaardige gymzalen, voldoen aan de eisen voor energieprestaties en hebben uitdagende groene speelpleinen.

Schoolgebouwen in kaart en afgewogen

SOON heeft de kwaliteit van alle schoolgebouwen in kaart gebracht. Dit is gebeurd aan de hand van enquêtes en vragenlijsten. Daarmee kunnen we de huisvesting strategisch en integraal beoordelen. Dit helpt bij het stellen van prioriteiten (voor onder meer het onderhoud van de gebouwen).

Bij het in kaart brengen van de kwaliteit van onze gebouwen hebben we samengewerkt met de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam. Na interpretatie van de onderzoeksuitkomsten wordt er een voorstel gemaakt per gebied en per gebouw. Van elk schoolgebouw stellen we vast hoe hoog de prioriteit is. Daarbij gebruiken we een afwegingsmodel. De uitkomsten gebruiken we voor het opstellen van de gewenste meerjarige budgetaanvragen en de prestatieafspraken die daarbij horen. Zo is het Meer Jaren Gebouwen Plan openbaar onderwijs Amsterdam ontstaan. Uit dit plan blijkt dat er binnen het gebouwenbestand van SOON veel huisvestingsactiviteiten te verwachten zijn.

Leerlingprognose en woningbouwprojecten

De verwachting is dat het leerlingaantal in Noord hard groeit de komende jaren:

- van 8.300 in 2015/2016;
- naar 8.800 in 2020/2021 (+ 6%);
- bijna 10.000 in 2025/2026 (+18%).

De leerlingenprognose van Noord laat sterke groei zien op de openbare scholen Overhoeks, IKC NoordRijk en Boven 't IJ Azaleastraat. Er zijn echter ook scholen in Noord die een dalend leerlingenaantal hebben (de IJplein, De Piramide en Het Vogelnest).

Sterk groeiende gebieden zijn / worden: Overhoeks, Elzenhage Zuid, het Hamerkwartier, het NDSM terrein, Buiksloterham en Oostzaner werf. De Banne zal heringericht worden de komende jaren.

Ontwikkelingen deelgebied Oud-Noord

Oud-Noord heeft relatief veel scholen ten opzichte van het huidige leerlingaantal. Het gaat vooral om kleine scholen. In het kader van het Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Amsterdam is afgesproken dat met de schoolbesturen een plan wordt gemaakt voor renovatie en vervangende nieuwbouw. Dit moet ook een oplossing bieden voor het teveel aan onderwijscapaciteit.

SOON heeft in 2016 samen met de besturen ASKO en AMOS een toekomstverkenning uitgevoerd. Alledrie hebben we scholen in Oud-Noord. In totaal gaat het om zeven basisscholen. Deze scholen hebben te weinig leerlingen om de scholen op langere termijn gezond te houden. De kwaliteit van het onderwijs kan hieronder lijden. Door het te ruime aanbod is er sprake van leegstand. Enkele gebouwen zijn kwalitatief niet goed genoeg; ook ligt een aantal scholen in een zone met te veel fijnstof.

In het gezamenlijke plan voor heel Noord is een toekomstgericht en gezond perspectief voor de scholen uitgewerkt en vertaald in maatregelen. Daarbij is rekening gehouden met de prognoses, leegstand en andere ontwikkelingen in het gebied. De huidige problemen kunnen worden opgelost door:

- een koppeling te maken tussen de problemen in bestaand gebied en kansen in de nieuwbouwwijken;
- verbinding te zoeken met de gemeentelijke plannen.

De te kleine scholen worden omgevormd in scholen met een gezonde omvang. Leegstand wordt substantieel teruggedrongen, zodat de verwachte groei met 3.000 leerlingen kan worden opgevangen.

SOON wil zich de komende jaren oriënteren op hoe zij scholen kan realiseren van een “gezonde omvang” van 17 groepen. Een school met een dergelijke omvang heeft voldoende volume beschikbaar om goed gebruik te maken van de fysieke ruimte en een voldoende exploitatie te kunnen voeren. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met de planvorming in de nieuwbouwgebieden en de samenwerking met de andere schoolbesturen. Op basis van de huidige prognoses tot 2020 is er onvoldoende stichtingsruimte voor het stichten van nieuwe scholen. We willen voorkomen dat er dependances nodig zijn, om zo goed onderwijs en een gezonde exploitatie te borgen.

6.2 Nieuwbouw

Momenteel lopen twee nieuwbouwprojecten. Het gaat om twee vervangende nieuwbouw projecten, de ‘IJdoornschool’ en één volledig nieuwe school ‘Overhoeks’.

Vervangende nieuwbouw IJdoornschool

De voorbereiding van de nieuwbouw IJdoornschool is afgerond. Het definitieve ontwerp is klaar, het werk is aanbesteed en de aannemerselectie gedaan. Eind 2016 is de nieuwe school opgeleverd. Dankzij de keuze voor een Design-and-Build-opdracht is de school in een recordtijd van 6 maanden gerealiseerd.

Voorbereidingen nieuwbouw Overhoeks

De voorbereidingen voor de nieuwbouw hebben enige tijd stilgelegen. December 2015 is SOON uitgenodigd door de gebiedsmanager Overhoeks van de gemeente Amsterdam om samen met de nieuwe projectontwikkelaar (Amvest) de recent uitgewerkte plannen voor het plangebied ‘Overhoeks’ te bespreken. SOON is zeer tevreden over de plek waar de nieuwe school is gesitueerd. De locatie is goed bereikbaar en ligt aan het groene hart van de wijk.

Minder positief is de tijdshorizon. De nieuwbouw zou pas starten begin 2019. Dit betekent opnieuw vertraging met een jaar. In 2016 is geen versnelling gekomen in de realisatie van het Hyperion College. Daardoor is de bouwplaats voor de nieuwe school Overhoeks nog niet beschikbaar. Begin 2017 wordt een bouwteam samengesteld. Op dit moment heeft de school semi-permanente behuizing, samen met de IJsbreker (ASKO). De groei van beide scholen zet onveranderd door. Daardoor is uitbreiding van het aantal noodlokalen onvermijdelijk. Met ingang van schooljaar 2016-2017 zijn acht nieuwe lokalen beschikbaar gesteld. Hierna kunnen nog één keer vier lokalen bijgeplaatst worden. Dit zou voldoende capaciteit moeten opleveren tot de nieuwe school klaar is.

6.3 Overige huisvestingszaken

Huisvesting Vrije School

In 2016 is de ontvlechting van de Buikslotermeerschool en vrije school Kairos gerealiseerd (Kairos viel onder het Brinnummer van de Buikslotermeerschool). In de zomervakantie 2017 verhuist Kairos. Vanaf dat moment kan de Buikslotermeerschool haar groei doelstellingen realiseren.

Montessorischool Boven 't IJ - locatie Azaleastraat

De Montessorischool Boven 't IJ is gehuisvest op twee locaties (Kampina 5 en een dislocatie aan de Azaleastraat 19-21). Op de hoofdlocatie aan de Kampina stijgt het aantal leerlingen komende jaren. De dislocatie is fors gegroeid en zal dit komende jaren blijven doen. Het gebouw biedt onvoldoende ruimte om de gewenste ontwikkeling naar vier groepen te huisvesten (in onder-, midden- en bovenbouw). SOON is hierover met de gemeente in gesprek. We hebben uitbreiding aangevraagd en verwachten dat de gemeente dit toekent.

Schoolpleinen

Op twee scholen heeft grote ouderbetrokkenheid geleid tot een ouderinitiatief om het schoolplein met subsidie van derde partijen flink aan te pakken. De herinrichting van het schoolplein van De

Poolster is bijzonder mooi geworden. In 2016 is voor 4 scholen gebruik gemaakt van de subsidie Impuls Schoolpleinen van de gemeente Amsterdam. Het gaat om Boven t' IJ locatie Azaleastraat, het Vogelnest, de Piramide en de Ijpleinschool. Naar verwachting worden deze aanvragen gehonoreerd.

Gezonde schoolgebouwen

De gemeente Amsterdam wil het binnenklimaat in haar scholen verbeteren. Dit moet gebeuren door het realiseren van een goede luchtkwaliteit (een laag CO₂ gehalte en zo min mogelijk fijnstof), een juiste hoeveelheid kunstlicht en het duurzamer maken van de gebouwen. Dit laatste compenseert ook de beheerkosten. SOON deed in de eerste tranche mee met drie scholen: De Klimop, Het Universum en De Vier Windstreken. Projecten De Klimop en De Vier Windstreken zijn in 2016 gerealiseerd.

Meerjaren onderhoudsbegroting

Voor de gebouwen van onze stichting is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld (MJOP). Uit dit plan blijkt dat jaarlijks een dotatie van € 375.000 afdoende moet zijn om de gebouwen te onderhouden. Sinds 2015 is SOON zelf verantwoordelijk voor het 'buitenkant'-onderhoud (als gevolg van de Wet Doordecentralisatie Onderhoud). De toekomst moet aantonen of en hoe groot het achterstallig onderhoud daadwerkelijk is. In 2016 zijn we gestart met een her-evaluatie van het MJOP.

Samenwerking binnen de federatie

Op het gebied van huisvesting ontstaat een verregaande samenwerking binnen de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam. Door onze kennis en ervaring te bundelen, vergroten we de slagkracht en versterken we de positie van het openbaar onderwijs. Dit sluit aan bij de ontwikkelingen binnen de gemeente Amsterdam.

Het jaar 2016 heeft in het teken gestaan van verdere samenwerking tussen de onder de federatie resulterende schoolbesturen. Hierboven noemden we al het Meer Jaren Gebouwen Plan (MJOP) voor het openbaar onderwijs Amsterdam. Verdere samenwerking wordt gezocht met de "bijzondere" schoolbesturen. Daardoor kan dit plan de basis worden voor alle activiteiten op het gebied van de onderwijshuisvesting in Amsterdam.

7. Financiële positie

7.1 Kengetallen

	2015	2016
Solvabiliteit	0,74	0,78
Liquiditeit	2,78	3,28
Huisvestingsratio	0,08	0,09
Kapitalisatiefactor	0,47	0,44
Weerstandsvermogen	0,33	0,32
Rentabiliteit 3-jarig	(0,01)	(0,02)
Rentabiliteit 2-jarig	(0,04)	(0,01)
Rentabiliteit 1-jarig	(0,03)	0,02

Solvabiliteit

verhouding tussen eigen vermogen, inclusief voorzieningen, gedeeld door totaal vermogen

De solvabiliteitspositie geeft weer in hoeverre de activa van een onderneming bij liquidatie voldoende waarde vertegenwoordigt om alle schulden te kunnen aflossen ("voldoende vet op de botten"). Een solvabiliteit boven de 0,3 wordt voldoende geacht; de huidige solvabiliteit van SOON is daarmee voldoende.

Liquiditeit

(current ratio): verhouding tussen de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden

De liquiditeit geeft weer of de organisatie op korte termijn in staat is om schulden af te betalen. Een liquiditeitsratio groter dan 1,0 wordt als voldoende gekwalificeerd. Met een liquiditeitsratio dat rond de drie schommelt, is de liquiditeit voldoende.

Huisvestingsratio

huisvestingslasten, inclusief afschrijving gebouwen en terreinen, gedeeld door de totale lasten

De huisvestingsratio geeft het aandeel weer van de huisvestinglasten in relatie tot de totale lasten. Als signaleringswaarde wordt een ratio groter dan 0,10 gehanteerd. Bij SOON is dit aandeel iets lager dan 10% van de totale lasten.

Kapitalisatiefactor

balanstotaal minus activa in gebouwen gedeeld door de totale exploitatiebaten, inclusief rentebaten

Deze factor geeft de mate van kapitaalbeslag weer, gerelateerd aan de omvang van de organisatie. Als norm voor een PO-organisatie met de exploitatieomvang > € 8 miljoen, wordt een maximum aangegeven van 35%. De kapitalisatiefactor is bedoeld om inzicht te geven in de mate waarin het kapitaal wordt benut voor de vervulling van taken. De kapitalisatiefactor is aan de hoge kant. Dit duidt op beschikbare investeringsruimte.

Weerstandsvermogen

eigen vermogen, exclusief materiële vaste activa, gedeeld door door de totale baten

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre SOON tegenvallers binnen de normale bedrijfsvoering kan opvangen. Bekeken wordt in hoeverre de organisatie zich een tekort kan permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves. Een weerstandsvermogen groter dan 0,05 wordt als voldoende gekwalificeerd. Op basis van een globale beoordeling blijkt het weerstandsvermogen (ruim) voldoende te zijn. In 2017 zal het risicodragend vermogen meer in detail gekwantificeerd worden. Dit gebeurt op basis van de onderkende risico's.

Rentabiliteit

Resultaat uit de gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten uit gewone bedrijfsvoering

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft – simpel gezegd – aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat, in relatie tot de totale baten. De rentabiliteit wordt gebaseerd op het resultaat uit de gewone bedrijfsvoering. Dit kengetal geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten. Als signaleringswaarden worden gehanteerd:

- < 0,00 bij driejarig,
- -0,05 bij twee-jarig en
- -0,10 bij éénjarig.

In 2014 en 2015 zijn grote exploitatietekorten gerealiseerd. Daardoor komen de meerjarige rentabiliteitscijfers onder de signaleringswaarden. In 2016 is de plannings- & controlcyclus aangepast en de meerjarenbegroting op orde gebracht.

7.2 Balans

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Vaste activa	3.657.097	3.605.578
Vlottende activa	9.158.135	8.936.881
ACTIVA	12.815.135	12.542.459
- Algemene reserve (publiek)	8.998.075	7.478.365
- Bestemmingsreserve (publiek)	191.278	1.087.392
- Bestemmingsreserve (privaat)	28.022	58.704
Eigen vermogen	9.217.375	8.624.461
Voorzieningen	804.355	697.687
Kortlopende schulden	2.793.502	3.220.311
PASSIVA	12.815.232	12.542.459

Het balanstotaal per 31 december 2016 bedraagt € 12,8 miljoen, een stijging ten opzichte van ultimo 2015 met € 270K. Deze stijging is voornamelijk als volgt te verklaren:

- ✓ toename boekwaarde materiële vaste activa (dit is een gevolg van hogere investeringen ten opzichte van de afschrijvingen);
- ✓ afname vorderingen gemeentelijke subsidies (€ 525K);
- ✓ hoger saldo liquide middelen, als gevolg van het exploitatieresultaat en de afname van het saldo aan openstaande vorderingen (€ 767K);
- ✓ het eigen vermogen is gestegen als gevolg van het gerealiseerde exploitatieresultaat;
- ✓ de boekwaarde van de voorzieningen is gestegen, vooral als gevolg van een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening ten opzichte van de in 2016 uitgevoerde onderhoudsprojecten;
- ✓ afname kortlopende schulden vanwege een lager saldo aan overlopende subsidieprojecten.

De balanspositie is goed. Er is genoeg risicobuffer aanwezig, de voorzieningen zijn voldoende gevuld en de liquiditeit is op orde. Er is ruimte om additionele investeringen te doen.

7.3 Staat van baten & lasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Rijksbijdragen	26.086.701	24.734.466	24.240.032
Overige overheidsbijdragen	1.891.111	1.453.176	1.373.217
Overige baten	<u>741.836</u>	<u>438.682</u>	<u>557.856</u>
BATEN	28.719.648	26.626.324	26.171.105
Personeelslasten	22.887.307	22.360.672	22.226.140
Afschrijvingen	742.117	729.024	873.453
Huisvestingslasten	2.398.078	2.042.399	2.113.778
Overige instellingslasten	<u>2.148.640</u>	<u>2.123.175</u>	<u>1.922.098</u>
LASTEN	28.176.142	27.255.270	27.135.469
Saldo baten en lasten	543.506	(628.946)	(964.364)
Saldo financiële bedrijfsvoering	<u>49.408</u>	<u>35.200</u>	<u>64.991</u>
RESULTAAT voor bestemming	592.914	(593.746)	(899.373)

In 2016 is een opvallend positief resultaat behaald. Het exploitatieresultaat over 2015 en de begroting voor 2016 lieten juist grote tekorten zien. Het jaar 2016 is vooral gebruikt om de plannings- & control-cyclus opnieuw in te richten. Er is gestart met een viermaands rapportagemodel. Daarin zijn de budgetten gemonitord. Ook zijn hierin prognoses opgesteld ten aanzien van de jaarrealisaties.

Ten opzichte van de begroting is een positief begrotingsresultaat behaald van € 1.186.660. Dit enorme resultaat geeft tevens aan in welke staat de (financiële) organisatie zich op dit moment bevindt. We hebben nog met teveel afwijkingen ten opzichte van de planningsfase te maken. Het begrotingsresultaat wordt overigens vooral veroorzaakt door de ontvangst van (de niet begrote) groeibekostiging ad € 637K en de ontvangen rijksbekostiging over augustus tot en met december 2016 met betrekking tot de vrije school ad € 300K. Het bestuur van de vrije school is weliswaar per 1 augustus overgedragen aan de Geert Groote school; de ontvangen bekostiging dient ter dekking van de (opstart)kosten van de vrije school. Deze kosten heeft SOON in een eerder stadium voorgefinancierd.

De gerealiseerde baten over 2016 zijn flink hoger dan begroot voor dit jaar. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de ontvangst van de groeibekostiging en het naeffect van de bekostiging van de vrije school. De andere belangrijkste oorzaken zijn:

- ✓ deels terugdraaien correctie bekostiging leerlinggewichten;
- ✓ hogere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband;
- ✓ meer inkomsten inzake lerarenbeurs via OCW;
- ✓ meer toegekende gemeentelijke subsidies;
- ✓ hogere detacheringsbaten.

De personele lasten zijn ten opzichte van 2015 gestegen. Dit komt door de loonsverhoging ad 3,8% en de stijging van de pensioen- en sociale premies. Daarnaast is als gevolg van het grotere aantal ontvangen subsidies de personele inzet over 2016 hoger geweest dan begroot.

De afschrijvingslasten zijn, conform begroting, gedaald ten opzichte van 2015. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een lagere afschrijvingslast ten aanzien van digiborden. In 2017 zal een meerjaren investeringsplanning opgesteld worden. We verwachten dat hier een investeringsbehoefte zichtbaar wordt, zowel inzake vervangingsinvesteringen als inzake additionele investeringen op onze scholen.

De hogere uitgaven ten aanzien van onderhoud worden voornamelijk veroorzaakt door:

- hogere uitgaven ten aanzien van regulier dagelijks onderhoud (€ 433K ten opzichte van € 329K begroot);
- niet begrote kosten ten behoeve van gymzalen (onderhoud, energie en schoonmaak) ad € 154K.

Ten opzichte van de begroting signaleren we een kleine overschrijding op de overige instellingslasten ad € 21K. Hier wordt zichtbaar dat er ten opzichte van 2015 meer geïnvesteerd is in ondersteuning van processen ten aanzien van governance. Het gaat hier om aanbestedingen, onderwijskwaliteit, planning & control en toezicht. Daarnaast zijn de administratiekosten verder gestegen.

8. Continuïteitsparagraaf

8.1 Treasurybeleid

Het treasurybeleid van SOON voldeed in 2016 aan de normen van beleggen en belenen van publieke middelen (zoals vastgelegd in de regeling van OCW 'beleggen en belenen 2010'). In het voorjaar van 2017 is het treasurystatuut geactualiseerd en in lijn gebracht zijn met de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten 2016'.

Het treasurybeleid is dienend aan de primaire doelstelling van SOON: het geven van onderwijs. Hier- van afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- a. voldoende liquiditeit;
- b. lage financieringskosten;
- c. risicomijdende uitzettingen;
- d. kosteneffectief betalingsverkeer;
- e. beheersen en bewaken financiële risico's.

In 2016 is er geen sprake geweest van beleggingen en leningen (net als in 2015). De liquiditeitspositie is ruim voldoende. De interne grenswaarde van de liquiditeitsfactor (vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) bedraagt 1,0. Daarbij komt deze factor per 31 december 2016 uit op 3,28 (in 2015 was dit 2,78). Middelen die niet op korte termijn nodig zijn voor de bedrijfsuitoefening zetten we op een direct opvraagbare spaarrekening bij onze huisbankier (Rabobank). Het rendement op het gemiddelde liquide saldo bedroeg 0,7 % in 2016 (in 2015 was dit 0,9 %).

8.2 Risicomanagement en beheersmaatregelen

SOON speelt proactief in op financiële, strategische en operationele risico's. In 2017 geven we meer vorm aan gestructureerd risicomanagement. Daarbij kijken we naar risico's door externe ontwikkelingen en risico's vanuit de interne bedrijfsvoering. Daarna specificeren we de benodigde risicobuffer nader (financiële dekking van risico's). Risicomanagement heeft in 2016 al een plek gekregen in de P&C-cyclus. Dit wordt zichtbaar doordat we risicomanagement ook opnemen in de begrotings- en rapportagedocumenten. Hieronder vindt u een opsomming van de reeds erkende risico's. Daarbij is ook een toelichting opgenomen op de maatregelen om deze risico's te matigen en beperken.

Risico	Toelichting genomen maatregelen
Het leerlingenaantal groeit minder snel dan voorzien.	Jaarlijks vindt een update van de leerling prognose plaats. Daarbij gebruiken we het scenariomodel Arbeidsmarktplatform PO, gemeentelijke cijfers en data uit onze leerlingadministratie. De huidige methodiek van ons bestuursformatieplan biedt voldoende mogelijkheden om (een jaar van te voren) te sturen op ontwikkeling van het leerlingaantal. <i>Conclusie: beheersbaar risico</i>
Dalende schoolgewichten en daardoor minder middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit kan veroorzaakt worden door de aanscherping van wet- en regelgeving en stijging van de opleidingsgraad van de nieuwe ouders.	Omdat de onderwijsbehoefte van deze leerlingen niet in hetzelfde tempo mee verandert, worden waar nodig middelen onderling herverdeeld. Op stichtingsniveau is rekening gehouden met dalende Rijksbekostiging. Net als bij dalend leerlingaantal kan hier een jaar van te voren op ingespeeld worden. <i>Conclusie: beheersbaar risico</i>

Risico	Toelichting genomen maatregelen
De signalen over een dreigend leraren tekort worden steeds luider en frequenter .	<p>Binnen federatieverband wordt hierin samengewerkt. De uitdaging is om een goede en aantrekkelijke werkgever te zijn. SOON biedt startende leerkrachten een goede begeleiding en doet aan opleiden in de school. Startende leerkrachten kunnen behouden blijven door hen via de Brede Selectie een baangarantie aan te bieden.</p> <p><i>Conclusie: op federatieniveau beheersbaar risico. Op schoolniveau soms een knelpunt.</i></p>
Instroomtoets bij Participatiefonds.	<p>De nieuwe wetgeving eist van de afdeling personeelszaken zorgvuldige dossieropbouw en veel extra checks, om onjuistheden te voorkomen. Het zijn vooral de oude gevallen die een mogelijk risico kunnen vormen. Het Participatiefonds heeft een forse achterstand. Het fonds vraagt nu aanvullende informatie op over 15 dossiers over de periode 2012-2014. Per case wordt de dossiervorming op orde gebracht. Vier daarvan zijn al succesvol afgewikkeld.</p> <p><i>Conclusie: beheersbaar risico</i></p>
Eenzijdige opzegging van ongeval- en aansprakelijkheidsverzekering door verzekeraars.	<p>Het dreigt voor scholen onbetaalbaar te worden om een goede aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering te hebben. Bijna alle verzekeraars zeggen bestaande polissen op en weigeren scholen nog te verzekeren. De weinige aanbieders die dat nog wel willen, hanteren hoge premies, hoge eigenrisicobedragen en versoberde condities. De verzekering van SOON loopt via de gemeente Amsterdam (VGA). Deze heeft nog geen formeel standpunt ingenomen.</p> <p><i>Conclusie: (vooralsnog) beheersbaar risico</i></p>
Overheidsbeleid waardoor lasten en baten niet in balans zijn.	<p>De overheid financiert op t-1 (een jaar later). Daardoor werken wijzigingen in de bekostiging door met een jaar vertraging. SOON begroot op t-0 (actuele stand van zaken). Door door kunnen we anticiperen op reguliere schommelingen. Voorwaarde hiervoor is een goed functionerende plannings- & controlcyclus. Grote, niet-reguliere ingrepen komen weinig voor. Het opbouwen en aanhouden van voldoende eigen vermogen is afdoende om hierop te anticiperen.</p> <p><i>Conclusie: beheersbaar risico</i></p>

8.3 Formatie en leerlingaantallen

	Realisatie 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
- Directie	21,53	19,02	19,01	18,86
- Onderwijzend personeel	266,49	259,83	257,47	255,92
- Onderwijsondersteunend personeel	56,46	54,73	53,42	52,91
Personele bezetting per 31 december	344,48	333,58	329,90	327,69
Leerlingaantal per 1 oktober	4.192	4.372	4.492	4.557

Ondanks dat we een groei verwachten in het aantal leerlingen op de SOON-scholen, verwachten wij toch een lager aantal fte te kunnen inzetten. Dit komt door te verwachten lagere inkomsten inzake de bekostiging van schoolgewichten en stadscholensubsidie.

8.4 Begroting

De begroting 2017 tot en met 2020 is in december 2016 goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Deze begroting vormt de basis voor het toekomstige financiële beleid.

	Realisatie 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
	€	€	€	€
Rijksbijdragen	26.086.701	25.502.873	25.463.357	25.722.664
Overige overheidsbijdragen	1.891.111	1.851.359	1.650.231	1.467.142
Overige baten	741.836	514.625	409.883	320.925
BATEN	28.719.648	27.868.857	27.523.471	27.510.731
Personeelslasten	22.887.307	23.660.072	23.268.645	23.222.276
Afschrijvingen	742.117	693.260	730.075	740.222
Huisvestingslasten	2.398.078	1.827.672	1.841.772	1.865.512
Overige instellingslasten	2.148.640	1.703.145	1.703.144	1.703.144
LASTEN	28.176.142	27.884.149	27.543.636	27.531.154
Saldo baten en lasten	543.506	(15.292)	(20.165)	(20.423)
Saldo financiële bedrijfsvoering	49.408	30.000	35.200	35.200
RESULTAAT	592.914	14.708	15.035	14.777

In de begroting zijn de volgende ambities voor de komende jaren opgenomen.

- ✓ Vernieuwde, eigentijdse missie en visie
- ✓ Een nieuw koersplan voor de periode augustus 2017 - januari 2019
- ✓ Versterken van de positie van openbaar onderwijs in Noord
- ✓ Optimaliseren van de kwaliteit zorg van SOON in het algemeen en van de scholen specifiek

- ✓ Voldoende kwaliteit op alle scholen
- ✓ Beleidsontwikkeling op terreinen van financiën, huisvesting, ICT, P&O en onderwijskwaliteit
- ✓ Concrete uitwerking van de strategie huisvesting, in samenwerking met andere schoolbesturen
- ✓ Doorontwikkeling IKC (alles-in-één-school)
- ✓ Versterken van educatief partnerschap

Uitgangspunten in de meerjarenbegroting zijn:

- ✓ er is sprake van een stijgend leerling aantal, maar ook een dalend schoolgewicht;
- ✓ de inkomsten passend onderwijs (bedrag per leerling) zijn ongewijzigd;
- ✓ de gemeentelijke subsidies worden afgebouwd;
- ✓ de inkomsten medegebruik zijn aangepast aan het verloop medegebruik (Kairos) en de overige baten beperkt tot de structurele inkomsten;
- ✓ de exploitatiebegroting sluit positief (baten en lasten in evenwicht);
- ✓ de afschrijvingen nemen toe door investeringen;
- ✓ er zijn geen verdere inverdienmogelijkheden voor energie, schoonmaak en onderhoud;
- ✓ dotatie voorziening onderhoud blijft onveranderd;
- ✓ het beschikbare budget voor personele lasten daalt in 2018, blijft daarna constant en stijgt licht in 2020.

Voor de nabije toekomst verwachten wij kwaliteits- en efficiencyverbeteringen te realiseren op deze gebieden: investeringsplanning, administratieve belasting, kostenbeheersing en informatievoorziening. Hierbij houden wij echter ook rekening met het zichtbaar worden van achterstanden op het gebied van gebruik van leermiddelen & ICT en de inrichting van onze schoolgebouwen in relatie tot de onderwijsconcepten.

Uit de meerjarenprognose van de balanspositie blijkt dat er binnen het eigen vermogen en de beschikbare liquiditeit ruimte is voor additionele investeringen. Het gaat om investeringen ten behoeve van verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs en de bijbehorende voorwaarden.

	Realisatie 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
	€	€	€	€
Vaste activa	3.657.097	4.088.804	4.179.379	4.053.607
Vlottende activa	9.158.135	8.083.017	8.993.249	9.159.504
ACTIVA	12.815.232	13.171.821	13.172.628	13.213.111
- Algemene reserve	8.998.075	9.012.083	9.027.818	9.042.595
- Bestemmingsreserve (publiek)	191.278	191.278	191.278	191.278
- Bestemmingsreserve (privaat)	28.022	28.022	28.022	28.022
Eigen vermogen	9.217.375	9.232.083	9.247.118	9.261.895
Voorzieningen	804.355	719.428	691.114	730.906
Kortlopende schulden	2.793.502	3.220.310	3.220.310	3.220.310
PASSIVA	12.815.232	13.171.821	13.172.628	13.213.111

	2015	2016	2017	2018	2019
Solvabiliteit	0,74	0,78	0,76	0,76	0,76
Liquiditeit	2,78	3,28	2,82	2,79	2,84
Huisvestingsratio	0,08	0,09			
Kapitalisatiefactor	0,47	0,44	0,47	0,47	0,47
Weerstandsvermogen	0,33	0,32	0,33	0,34	0,34
Rentabiliteit 3-jarig	(0,01)	(0,02)	(0,00)	0,01	0,00
Rentabiliteit 2-jarig	(0,04)	(0,01)	0,01	0,00	0,00
Rentabiliteit 1-jarig	(0,03)	0,02	0,00	0,00	0,00

De vermogenspositie van SOON is prima op orde. De kengetallen vermogens- en budgetbeheer vallen binnen de intern vastgestelde grenswaarden (vastgesteld door de RvT in november 2016). Enige uitzondering is de kapitalisatiefactor.

De financiële werkgroep 'reserve beleid' maakt inzichtelijk hoe groot de financiële ruimte is. Daarna doet de werkgroep de bestuurder een voorstel voor de invulling van deze ruimte. De bestedingsdoel-einden spreiden we over meerdere jaren. We sluiten aan bij de ontwikkeling en uitwerking van het nieuwe strategisch beleidsplan. Het effectueren van deze plannen en het uitvoeren van additionele investeringen zal uiteraard leiden tot verlaging van alle kengetallen.

Onze verwachting op basis van de vastgestelde begroting 2017-2020 is dat:

- ✓ de solvabiliteit boven de ondergrens (0,30) blijft liggen;
- ✓ de kapitalisatiefactor boven de bovengrens (0,35) blijft;
- ✓ de liquiditeit uitkomt op 2,84 en daarmee boven de ondergrens (1,00) blijft;
- ✓ de rentabiliteit tussen de interne grenswaarden van SOON blijft (0,00 en +/- 0,05).

Voorwoord

Niet alleen voor de Raad van Toezicht maar ook voor de organisatie SOON was 2016 een bewogen, intensief en spannend jaar. De vraag die ons vooral bezig hield was hoe snel de organisatie in staat was terug te keren naar een stabiele situatie. Om dit proces te bevorderen is gekozen voor een drietal speerpunten. Als eerste heeft de Raad initiatief genomen om de belangrijkste governance zaken op orde te brengen. Dit heeft geleid tot een toezichtvisie met een daarop gebaseerde toezichtstructuur. Een tweede speerpunt is de aandacht voor de continuïteit, die heeft geleid tot een sluitende meerjarenraming en het derde speerpunt betrof het herstel van de basiskwaliteit, kortom het huis op orde. Kenmerkend voor de leden van de Raad is de grote betrokkenheid, werklust en teamgeest die zij aan de dag hebben gelegd, waarmee zij invulling hebben gegeven aan hun toezichthoudende rol en taken.

De nieuwe bestuurder heeft zich het probleemveld snel eigen gemaakt. Op basis van een scherpe analyse heeft zij met volle inzet en daadkracht gewerkt om de onderwijskwaliteit en de organisatie van SOON weer op orde te brengen. Focus op de organisatie met aandacht voor de mensen die de organisatie maken stonden daarbij centraal. Naast teamvorming en gewenning vroegen vele dossiers en de actuele situatie bij SOON de nodige aandacht.

De Raad is op alle niveau's van toezicht nauw betrokken geweest bij het proces van verandering. Naast de planvorming heeft de Raad via schoolbezoeken kennis genomen van de dagelijkse gang van zaken op de werkvloer en de progressie waargenomen. Voor een uitgebreid overzicht van onderwerpen en besluiten verwijs ik u naar onderstaand verslag zodat u zich een beeld kunt vormen. Hiermee leggen we verantwoording af over de wijze waarop we als Raad van Toezicht invulling hebben gegeven aan onze taak en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Jan de Haas, voorzitter Raad van Toezicht

Inleiding

De Raad van Toezicht (Raad) is belast met het toezicht op de strategie en het beleid van de bestuurder en de algemene zaken binnen de stichting. Dit doet de Raad vanuit een onafhankelijke positie. Leidend bij het toezicht is de governance-code voor het primair onderwijs.

De Raad is verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit en de continuïteit van de schoolorganisatie. Zij ziet toe op de wijze van besturen en vervult drie verschillende rollen: ten eerste ziet zij toe op de strategie, de kwaliteit van onderwijs en de financiële positie van de stichting en haar scholen en de risico's die hiermee samenhangen. Ten tweede is de Raad werkgever van de bestuurder en voert in deze rol functionerings- en beoordelingsgesprekken met de bestuurder. Ten derde is de Raad klankbord voor de bestuurder.

Omvang en samenstelling

De Raad van Toezicht kent vijf zetels. Dit overzicht toont naam, functie, zittingstermijn en (betaalde) nevenfuncties. Alle leden zijn met ingang van 1 juli 2015 benoemd door de gemeenteraad van Amsterdam.

Naam	Functie	Termijn	(Neven)functies
De heer J.A. de Haas	voorzitter	1/7/2015 - 1/7/2019	Bestuurder Media College Amsterdam
Mevrouw A.C. Kaijer	lid	1/7/2015 - 1/7/2019	Werkzaam binnen de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Mevrouw A.C.J. Hulk	lid	1/7/2015 - 1/7/2019	Hoogleraar UVA Lid RvT Vrije Universiteit Amsterdam
Mevrouw B. Dijkgraaf	lid	1/7/2015 - 1/7/2019	Voorzitter College van Bestuur openbaar onderwijs Zaanstad
De heer F.P. Martin	lid	1/7/2015 - 1/7/2019	Voorzitter stichting De Driehoek

Werkwijze en onderwerpen tijdens reguliere vergaderingen

De hoofdthema's onderwijs en kwaliteit, financiën en bedrijfsvoering, governance en bestuurszaken staan standaard op de agenda. De Raad beoordeelt aan de hand van schriftelijke verslagen, audits, voortgangsrapportages de behaalde resultaten. De Raad besteedt aandacht aan de inhoudelijke rapportages, aan de analyse van de bestuurder en de acties die hieruit voortvloeien. Tevens worden mogelijke risico's met de eventuele consequenties integraal afgewogen. De Raad heeft conform de statuten en het toezichtkader goedkeuring verleend aan het plan van aanpak als onderdeel van de strategie, het jaarverslag en de begroting. Verder heeft de Raad vanuit haar toezichtrol opgetreden als klankbord en werkgever.

Nadere toelichting op de belangrijkste onderwerpen

De organisatie op orde

Het jaar 2016 heeft grotendeels in het teken gestaan van het verrichten van achterstallig onderhoud. De Raad heeft het door de bestuurder opgestelde plan van aanpak om de organisatie te verbeteren goedgekeurd. Dit heeft onder meer geresulteerd in het versterken van het stafbureau door het aanstellen van een bestuurssecretaris, een HR-adviseur, een adviseur huisvesting en een adviseur onderwijs en kwaliteit.

De professionele cultuur

De Raad heeft het advies gegeven om de cultuur te professionaliseren. De bestuurder heeft in het voorjaar van 2016 met de schoolleiders een traject doorlopen om de onderlinge betrokkenheid en verbinding te vergroten. Zo wordt de meerwaarde van samenwerken beter benut. De Raad heeft vastgesteld dat de professionele cultuur is versterkt.

SOON is financieel gezond

De financiële positie van SOON is sterk. Een nadere analyse laat zien dat de financiële kengetallen op orde zijn. In 2016 is gestart met een begroot negatief resultaat. Er is met succes een afgewogen financieel beleid gevoerd dat heeft geleid tot een sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief. De Raad heeft haar goedkeuring verleend aan de begroting 2017 en de meerjarenraming. Bij deze besluitvorming wordt de Raad geadviseerd door de hiertoe ingerichte commissie financiën en bedrijfsvoering.

Strategie, missie en visie

Eind 2016 heeft de bestuurder het in te zetten strategische proces verkend. De rol van de Raad is hierbij hoofdzakelijk die van klankbord geweest. De Raad heeft de strategische uitgangspunten en het proces goedgekeurd. In 2017 wordt de strategie nader uitgewerkt.

Overdracht Vrije School Kairos

De Raad heeft tevens haar goedkeuring verleend aan de overdracht van Vrije School Kairos van SOON naar de Stichting Geert Groote scholen. De bestuurder heeft hiertoe besloten gezien de uitzonderingspositie die deze school binnen de stichting in nam. De Stichting Geert Groote scholen bestuurt louter scholen die onderwijs volgens het Vrije School principe verzorgen.

Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam en samenwerking

De voorzitters van de Raden van Toezicht van de besturen die deel uit maken van de Federatie Openbaar Primair Onderwijs zijn in 2016 tweemaal bij elkaar geweest om te spreken over de onderlinge samenwerking. Ook heeft de Raad het voorgenomen besluit van de bestuurder om de samenwerking binnen de Federatie te formaliseren in de vorm van een vereniging goedgekeurd. Hieraan voorafgaand heeft de Raad kritisch overleg gevoerd met de bestuurder en de nodige adviezen gegeven en randvoorwaarden gesteld ten aanzien van de verdere uitwerking.

Contacten en overige zaken

Schoolbezoeken

De Raad heeft in 2016 volgens planning weer een aantal scholen van SOON bezocht. Veelal ging het om een eerste kennismaking. Tijdens deze bezoeken is gesproken over de algemene gang van zaken, de staat van de huisvesting en de staat van onderwijs. In de Raadsvergadering en de commissies worden de ervaringen geëvalueerd en waar nodig gerelateerd aan het beleid.

Overleg met GMR

De Raad heeft in 2016 twee keer met de GMR overlegd. Dit overleg vindt plaats op basis van een vooraf afgestemde agenda. Daarbij komen in ieder geval de algemene zaken en lopende ontwikkelingen aan de orde. De GMR en de Raad zijn positief over de progressie die SOON doormaakt.

Overleg met de wethouder

Tweemaal per jaar spreekt de Raad met de wethouder onderwijs van de gemeente Amsterdam. Twee leden van de Raad worden hiertoe afgevaardigd. Zij krijgen ondersteuning van de bestuurder en de controller. Onderwerp van gesprek is de stand van zaken bij SOON, de begroting en het jaarverslag. De Wethouder toont zich tevreden met de gang van zaken bij SOON.

Ontwikkelingsgericht werkgeverschap

In haar rol als werkgever van de bestuurder hebben de leden van de commissie governance en bestuurszaken namens de Raad een functioneringsgesprek gevoerd met de bestuurder. Dit heeft plaatsgevonden in het najaar van 2016. De Raad heeft hiertoe informatie ingewonnen bij een aantal personen die direct betrokken is bij het werk van de bestuurder. Hiervoor is een 360-gradenfeedbackformulier gebruikt. Er zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de professionaliseringsagenda van de bestuurder.

Honorering en tijdsbesteding

De grondslag voor de honorering van de leden van de Raad is conform het Besluit Honorarium RvT van SOON. Dit besluit is tot stand gekomen op basis van adviezen van de VTOI en de PO-raad. In dit besluit is rekening gehouden met de Wet Normering Topinkomens.

De daadwerkelijke tijdsbesteding van de raad is onderbouwd en vastgelegd in een plan van inzet.

Deskundigheidsbevordering Raad van Toezicht

De Raad heeft diverse cursussen van de VTOI gevolgd en deelgenomen aan de jaarlijkse dag van het toezicht van deze organisatie.

Toezichtstructuur en commissies

De toezichtstructuur is in 2016 verder ontwikkeld door het inrichten van een toezichts- en toetsingskader en de bijbehorende reglementen. De Raad is vijfmaal per jaar bijeengekomen. Daarnaast zijn er drie commissies actief die de Raad in haar toezichthoudende taak en verantwoordelijkheden ondersteunen. Het gaat om de volgende commissies.

- Governance en bestuurszaken: de heer De Haas (voorzitter), mevrouw Hulk.
- Financiën en bedrijfsvoering: mevrouw Kaijer (voorzitter), de heer Martin.
- Onderwijs en kwaliteit: mevrouw Dijkgraaf (voorzitter), mevrouw Hulk.

Vanuit de commissies wordt verslag gedaan tijdens de raadsvergadering.

De Raad van Toezicht heeft niet alleen een controlerende functie achteraf. De Raad is proactief ingesteld op toekomstige ontwikkelingen. Vanuit deze rol is de Raad in feite een strategische partner, die de bestuurder gevraagd en ongevraagd advies geeft.

Vooruitblik

De Raad ziet gelet op de ontwikkelingen in Amsterdam Noord een gestage groei van het aantal leerlingen voor de komende jaren. Om de toegankelijkheid van het openbaar onderwijs te garanderen heeft er een eerste verkenning plaatsgevonden naar groeikernen en krimpsituaties. De gevolgen hiervan zullen een doorvertaling krijgen naar een plan van situering en spreiding van het onderwijsaanbod. Eveneens worden de implicaties voor de huisvestingssituatie onderzocht. Op deze manier bereidt SOON zich voor op de toekomst. Het doel van SOON om de onderwijskwaliteit te verbeteren en de toegankelijkheid voor leerlingen te vergroten blijft een belangrijk thema. Daarnaast is het voor de continuïteit belangrijk dat SOON zich sterk profileert en zichtbaar blijft voor belanghebbenden, lokaal en in de regio Noord.

Als toezichthoudend orgaan zal de Raad de komende jaren een scherpe focus blijven houden op de deze ontwikkelingen. De Raad is ervan overtuigd dat SOON deze uitdagingen aankan.

Tot slot spreekt de Raad haar waardering uit voor het gevoerde beleid van de bestuurder, de gedreven inzet van de mensen in de organisatie, die met grote betrokkenheid dagelijks hun werk doen om het beste uit de leerling te halen.

10. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

In dit hoofdstuk legt de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) verantwoording af over de activiteiten in het afgelopen jaar.

Samenstelling GMR

Iedere school van SOON kan met een ouder en een leerkracht vertegenwoordigd zijn in de GMR. In 2016 bestond de GMR uit veertien leerkrachten en acht ouders. Het verloop is op dit moment redelijk groot. Doel is en blijft om van iedere school twee vertegenwoordigers in de GMR te hebben.

Vergaderingen

In 2016 heeft de GMR zes maal regulier vergaderd. Deze vergaderingen bestaan uit een intern gedeelte en een gedeelte met het bevoegde gezag (directie en/of staf). Op vaste momenten staan de volgende onderwerpen op de agenda:

- de begroting;
- de jaarrekening;
- het bestuursformatieplan;
- de vakantieregeling.

De GMR heeft inzake bovenstaande onderwerpen ingestemd en/of positief geadviseerd. Waar nodig heeft de GMR aanvullende adviezen gegeven. De GMR heeft zich in 2016 door de VOO laten ondersteunen bij het advies over de reglementen en statuten. De GMR heeft ingestemd met de invoering op bestuursniveau van het overlegmodel.

Overige thema's 2016

De nieuwe bestuurder heeft conform haar planning vele onderwerpen behandeld. Veel zaken binnen het bestuur zijn geactualiseerd en gemoderniseerd. Stap voor stap wordt toegewerkt naar een goed georganiseerde organisatie. Zo werd de begroting voor het eerst volgens een vast format gemaakt. Dit gaf veel duidelijkheid. De GMR heeft er vertrouwen in dat deze ontwikkeling in 2017 verder doorgezet gaat worden.

Eigen functioneren GMR

In 2016 heeft de GMR eenmaal een interne vergadering gehouden. Onderwerp was het functioneren van de GMR. Besloten is om de werkgroepen nieuw leven in te blazen.

Jaarrekening

11. Grondslagen

11.1 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening van SOON is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in de ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. (Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.)

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bij de in de jaarrekening opgenomen bedragen gaat het om bedragen in hele euro's.

11.2 Vergelijkende cijfers

Ter vergelijking zijn de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar (voor zover van toepassing). Ook zijn de cijfers opgenomen van de vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar. Om de gegevens goed te kunnen vergelijken, zijn rubriceringen in 2015 gewijzigd in aansluiting op het boekjaar 2016.

11.3 Schattingen

Voor het opstellen van de jaarrekening is nodig dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt. Deze zijn van invloed op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde saldi van activa en verplichtingen en saldi van baten en lasten.

De schattingen en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. De daadwerkelijk uitkomsten kunnen afwijken van de schattingen. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode dat de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden (voor zover de herziening daarop betrekking heeft).

11.4 Waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en (indien van toepassing) bijzondere waardeverminderingen. Basis voor de afschrijvingen is de geschatte economische levensduur. Afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Daarbij wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

- Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen;
- liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van SOON. Deze reserve wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten. Overschotten ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserve eerste waardering

In verband met het activeren van bezittingen met ingang van boekjaar 2005 heeft een nulmeting plaatsgevonden. Op basis van deze nulmeting is deze reserve gevormd. De afschrijvingen behorende bij deze activering worden onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve privaat

Dit betreft het resultaat (verschil inkomsten en uitgaven) van de ouderbijdragen voor het schoolfonds en het overblijven.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvoor geldt dat:

- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is;
- de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden.

Dit geldt voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor waarschijnlijke, toekomstige verliezen. Het gaat om verliezen die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening onderhoud

De voorziening onderhoud is opgebouwd op basis van meerjarenonderhoudsplannen van de scholen.

Voorziening ambtsjubileum

In lijn met de bepalingen in de Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs heeft SOON een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van medewerkers. Deze voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. De voorziening is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is bestemd voor op te nemen spaarverlof door personeelsleden die hiervoor hebben ingelegd.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend. Ook hieronder vallen nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

11.5 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen, verstrekt door het Ministerie OCW. Ook worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum, worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord:

- onder de overlopende passiva, zolang de bestedingstermijn niet is verlopen;
- onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon. Onder personele lasten vallen ook de overige personele lasten. Deze hebben betrekking op onder meer het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

SOON heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon, berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen die voortvloeien uit deze rechten van personeel zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald, een deel door de werkgever en een deel door de werknemer.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op moment van in gebruikname.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken, danwel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs. Deze lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen, alsmede vergoeding op deposito's.

11.6 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor:

- posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar,
- mutaties in de balansposten en
- posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gereali-seerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien, indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt (waaronder financial leasing) worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

12. Balans na resultaatbestemming**Activa**

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
<i>Vaste Activa</i>		
Materiële vaste activa	<u>3.657.097</u>	<u>3.605.578</u>
Totaal vaste activa		3.605.578
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen	1.815.113	2.361.353
Liquide middelen	<u>7.343.022</u>	<u>6.575.528</u>
Totaal vlottende activa	9.158.135	8.936.881
Totaal activa	<u>12.815.232</u>	<u>12.542.459</u>

Passiva

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
<i>Eigen Vermogen</i>		
- Algemene reserve publiek	8.998.075	7.478.365
- Bestemmingsreserve publiek	191.278	1.087.392
- Bestemmingsreserve privaat	<u>28.022</u>	<u>58.704</u>
	9.217.375	8.624.461
Voorzieningen	804.355	697.687
Kortlopende schulden	2.793.502	3.220.311
Totaal passiva	<u>12.815.232</u>	<u>12.542.459</u>

13. Staat van Baten en Lasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	26.086.701	24.734.466	24.240.032
Overige overheidsbijdragen	1.891.111	1.453.176	1.373.217
Overige baten	<u>741.836</u>	<u>438.682</u>	<u>557.856</u>
Totaal baten	28.719.648	26.626.324	26.171.105
Lasten			
Personeelslasten	22.887.307	22.360.672	22.226.140
Afschrijvingen	742.117	729.024	873.453
Huisvestingslasten	2.398.078	2.042.399	2.113.778
Overige lasten	<u>2.148.640</u>	<u>2.123.175</u>	<u>1.922.098</u>
Totaal lasten	28.176.142	27.255.270	27.135.469
Saldo baten en lasten	543.506	(628.946)	(964.364)
Financiële baten en lasten	49.408	35.200	64.991
Resultaat voor bestemming	592.914	(593.746)	(899.373)

14. Kasstroomoverzicht

	2016	2015
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	543.506	(964.364)
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	742.117	873.453
Mutaties voorzieningen	106.668	(789.606)
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen	546.240	(155.944)
Schulden	(426.809)	543.879
		387.935
Ontvangen rente	49.408	69.201
Betaalde rente	0	(4.210)
	49.408	64.991
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.561.130	(427.591)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (Materiële Vaste Activa)	(861.722)	(1.200.458)
Desinvesteringen in MVA	68.086	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	(793.636)	(1.200.458)
Mutatie liquide middelen	767.494	(1.628.049)
Beginstand liquide middelen	6.575.528	8.203.577
Eindstand liquide middelen	7.343.022	6.575.528
Mutatie liquide middelen	767.494	(1.628.049)

15. Toelichting bij de balans na resultaatbestemming

15.1 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
<i>Stand per 1 januari</i>				
Aanschafwaarde	151.242	4.893.942	1.656.979	6.702.163
Cumulatieve afschrijving	33.139	2.253.935	809.511	3.096.585
Boekwaarde	118.103	2.640.007	847.468	3.605.578
<i>Boekjaar</i>				
Investerings	0	655.089	206.633	861.722
Desinvestering (AW)	(34.879)	(69.365)	(10.907)	(867.580)
Volledig afgescheven activa (AW)	0	(696.063)	(56.366)	(752.429)
Afschrijvingen	(36.938)	(514.708)	(190.471)	(742.117)
Desinvestering (CA)	34.880	10.328	1.857	47.065
Volledig afgescheven activa (CA)	0	696.063	56.366	752.429
Mutaties	(36.937)	81.344	7.112	51.519
<i>Stand per 31 december</i>				
Aanschafwaarde	116.363	4.783.603	1.796.339	6.696.305
Cumulatieve afschrijving	35.197	2.062.252	941.759	3.039.208
Boekwaarde	81.166	2.721.351	854.580	3.657.097

De desinvesteringen betreffen de overdracht van de activa van de vrije school per augustus 2016. Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de 500 euro. SOON hanteert de volgende afschrijvingstermijnen.

Gebouwen en terreinen	
- Bouwkundig onderhoud	3,30 % - 10,00 %
Inventaris en apparatuur	
- Meubilair & installaties	5,00 % - 6,67 %
- ICT	16,67 % - 25,00 %
- Installaties	5,00 %
Leermiddelen	10,00 % - 12,50 %

15.2 Vorderingen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Debiteuren	120.372	210.163
OCW	1.264.725	1.224.892
Gemeente	52.355	536.725
Overige vorderingen	272.218	288.824
Overlopende activa	<u>105.443</u>	<u>100.749</u>
Vorderingen	<u>1.815.113</u>	<u>2.361.353</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>		
Personeel	12.428	46.987
Huisvesting	17.301	58.365
Rente	49.365	55.616
Overige	<u>193.124</u>	<u>127.856</u>
Overige vorderingen	<u>272.218</u>	<u>288.824</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>		
Vooruitbetaalde kosten	<u>105.443</u>	<u>100.749</u>
Overlopende passiva	<u>105.443</u>	<u>100.749</u>

15.3 Liquide middelen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Kasmiddelen	3.739	5.281
Tegoeden op bankrekeningen	<u>7.339.283</u>	<u>6.570.247</u>
Liquide middelen	<u>7.343.022</u>	<u>6.575.528</u>

De toename van de liquide middelen wordt nader geduid in het kasstroomoverzicht.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>		
ING Bank	132.914	133.677
Rabobank	<u>7.206.369</u>	<u>6.436.570</u>
Tegoeden op bankrekeningen	<u>7.339.283</u>	<u>6.570.247</u>

15.4 Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016
	€	€	€	€
Algemene reserve publiek	7.478.365	669.463	850.247	8.998.075
Bestemmingsreserve publiek	1.087.392	(45.867)	(850.247)	191.278
Bestemmingsreserve privaat	58.704	(30.682)	0	28.022
Eigen vermogen	<u>8.624.461</u>	<u>592.914</u>	<u>0</u>	<u>9.217.375</u>

	Stand per 01-01-2016	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-2016
	€	€	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>				
Eerste waardering	237.145	(45.867)	0	191.278
Herfstakkoord	850.247	0	(850.247)	0
Bestemmingsreserve publiek	<u>1.087.365</u>	<u>(45.867)</u>	<u>(850.247)</u>	<u>191.278</u>

	Stand per 01-01-2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016
	€	€	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>				
Overblijven	0	5.800	30.760	36.560
Schoolfonds	58.704	(36.482)	(30.760)	(8.538)
Bestemmingsreserve privaat	<u>58.704</u>	<u>(30.682)</u>	<u>0</u>	<u>28.022</u>

15.5 Voorzieningen

	Stand per 01-01-2016	Dotaties 2016	Ont- trekkingen 2016	Vrijval 2016	Stand per 31-12-2016
	€	€	€	€	€
Gebouwonderhoud	435.484	375.000	253.858	0	556.626
Jubileumgratificaties	214.554	22.341	42.625	0	194.270
Spaarverlof	47.649	5.810	0	0	53.459
Totaal voorzieningen	697.687	403.151	296.483	0	804.355

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Gebouwonderhoud	427.929	128.697
Jubileumgratificaties	26.033	168.237
Spaarverlof	0	53.459
Totaal	453.962	350.393

15.6 Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Crediteuren	424.756	591.012
OCW	0	323.251
Belastingen en premies sociale verzekeringen	823.901	836.839
Schulden ter zake van pensioenen	217.559	218.845
Overige kortlopende schulden	153.833	259.335
Overlopende passiva	1.173.453	991.029
Kortlopende schulden	2.793.502	3.220.311

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>		
Personeel	6.892	70.388
Huisvesting	53.523	69.516
Organisatie	1.072	10.554
Vervangingsfonds	3.235	2.086
Participatiefonds	46.139	68.770
Rente- en bankkosten	654	429
Overige	42.318	37.592
Overige kortlopende schulden	<u>153.833</u>	<u>259.335</u>

Alle schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>		
Reservering vakantieuitkeringen	749.149	735.508
Vooruitontvangen gelden gemeente	235.667	229.055
Vooruitontvangen investeringssubsidies	188.637	26.466
Overlopende passiva	<u>1.173.453</u>	<u>991.029</u>

16. Verantwoording subsidies

16.1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2016	Prestatie afgerond
Lerarenbeurs	723111-1	17-09-2015	11.386	11.386	Ja
Lerarenbeurs	708386-1	17-09-2015	25.796	25.796	Ja
Lerarenbeurs	708388-1	17-09-2015	1.423	1.423	Ja
Lerarenbeurs	708458-1	17-09-2015	12.773	12.773	Ja
Lerarenbeurs	708447-1	17-09-2015	22.771	22.771	Ja
Lerarenbeurs	708959-1	17-09-2015	11.386	11.386	Ja
Lerarenbeurs	776908-1	16-09-2016	11.782	11.782	Nee
Lerarenbeurs	776829-1	16-09-2016	11.782	11.782	Nee
Lerarenbeurs	776830-1	16-09-2016	26.695	26.695	Nee
Lerarenbeurs	776806-1	16-09-2016	5.118	5.118	Nee
Lerarenbeurs	776828-1	16-09-2016	14.360	14.360	Nee
Lerarenbeurs	773812-1	16-09-2016	35.347	35.347	Nee
Lerarenbeurs	777246-1	16-09-2016	9.426	9.426	Nee
Lerarenbeurs	777174-1	16-09-2016	11.782	11.782	Nee

16.2 Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend

In 2016 is er geen sprake geweest van aflopende subsidies met een verrekeningsclausule.

16.3 Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend

In 2016 is er geen sprake geweest van doorlopende subsidies met een verrekeningsclausule.

17. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

17.1 Lopende contracten

Contract	Partij	Looptijd tot	Jaarlijkse verplichting
Copiers	BNP paribas / Ricoh	16-11-2020	€ 17.316
Huur Papaverweg 34	Mares Hill BV	31-12-2017	€ 40.419

De huurovereenkomst inzake de Papaverweg is per 31 december 2017 opgezegd. Per 16 november 2015 is een kopieercontract aangegaan ten behoeve van de scholen Universum, Noordrijk en Zeven Zeeën.

17.2 Pensioenvoorziening

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat. (De dekkingsgraad is het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen.)

Naar de stand van ultimo 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96,6%. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2016 bedroeg 91,7%. Dit is de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden. Omdat de beleidsdekkingsgraad op 31 december 2016 niet aan de eisen voldeed (dekkingsgraad van 128%), moet ABP voor 1 april bij De Nederlandsche Bank (DNB) een nieuw herstelplan indienen. In het herstelplan wordt bekeken welke maatregelen genomen moeten worden om de financiële positie van ABP te verbeteren.

SOON heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom hebben we in onze jaarrekening alleen de verschuldigde premies verantwoord tot en met het einde van het boekjaar.

17.3 Levensfasebewust beleid (duurzame inzetbaarheid)

Onder de cao (sinds 2014) hebben werknemers recht op een levensfasebewust personeelsbeleid. In dat kader bestaat de mogelijkheid om uren te sparen. Dit kan leiden tot een uitstroom van middelen zonder dat daarvoor prestaties worden verricht.

18. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

19. Toelichting bij de staat van baten en lasten

19.1 Rijksbijdragen

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
Rijksbijdragen OCW	22.820.277	21.822.021	21.275.709
Overige subsidies OCW	2.032.121	1.829.003	1.870.390
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.234.303	1.083.442	1.093.933
Rijksbijdragen	26.086.701	24.734.466	24.240.032

19.2 Overige overheidsbijdragen

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
<i>Gemeentelijke bijdragen:</i>			
Personeel	1.597.684	1.222.168	1.129.295
Huisvesting	293.427	231.008	243.922
Overige overheidsbijdragen	1.891.111	1.453.176	1.373.217

19.3 Overige baten

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
Verhuur	222.222	172.701	194.798
Detacheringen	261.181	28.750	136.756
Ouderbijdragen	74.406	9.870	64.664
Overige	184.027	227.361	161.638
Overige baten	741.836	438.682	557.856

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>			
Afdeling / schoolcommissie	100.130	141.720	128.247
Diverse	83.897	85.641	170.147
Overige	184.027	227.361	298.394

19.4 Personeelslasten

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
Lonen en salarissen	21.100.749	22.965.222	21.017.355
Overige personele lasten	1.977.474	1.395.450	1.718.153
Uitkeringen	(190.916)	0	(509.368)
Personeelslasten	22.887.307	22.360.672	22.226.140

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>			
Brutolonen en salarissen	16.203.592	20.965.222	16.188.406
Sociale lasten	2.272.930	0	2.174.189
Vakantieuitkeringen	749.149	0	735.508
Pensioenlasten	1.875.078	0	1.919.252
Lonen en salarissen	21.100.749	22.965.222	21.017.355

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
<i>Uitsplitsing:</i>			
Arbo	102.840	125.500	106.626
Inhuur leerlingzorg	282.788	314.000	290.637
Inlenen overig personeel	761.148	302.800	679.155
Mutaties personele voorzieningen	22.341	0	(47.270)
Nascholing	466.050	432.275	479.770
Overige	342.307	229.875	209.235
Overige personele lasten	1.977.474	1.395.450	1.718.153

	2016	2015
Aantal FTE per 31 dec	355,70	358,53

19.5 Afschrijvingen

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Bouwkundig onderhoud	36.938	18.336	10.145
Meubilair	183.424	187.170	154.341
Installaties	2.847	0	0
ICT	328.437	321.280	528.953
Leermethoden	190.471	202.238	180.014
Afschrijvingen	<u>742.117</u>	<u>729.024</u>	<u>873.453</u>

19.6 Huisvestingslasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Huur	129.018	88.500	108.611
Onderhoud	581.029	512.649	246.278
Energie en water	521.422	436.550	485.545
Schoonmaak	706.709	551.600	702.334
Heffingen	78.172	63.700	88.117
Dotatie onderhoudsvoorziening	375.000	375.000	475.000
Overige	6.728	14.400	7.893
Huisvestingslasten	<u>2.398.078</u>	<u>2.042.399</u>	<u>2.113.778</u>

19.7 Overige instellingslasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Administratie en beheer	753.447	827.650	601.938
Inventaris en apparatuur	300.051	281.500	286.885
Leermiddelen	735.288	557.500	756.647
Overige	359.854	456.525	276.628
Overige instellingslasten	<u>2.148.640</u>	<u>2.123.175</u>	<u>1.922.098</u>

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
<i>Uitsplitsing</i>			
Abonnementen	20.638	23.600	23.018
Accountant	42.759	20.800	29.572
Administratiekantoor	306.749	270.000	279.091
Communicatie	72.026	59.480	82.510
Contributies	50.783	48.500	62.350
MR	12.576	29.650	7.757
PR	100.160	244.150	62.994
Verzekering	12.846	16.250	14.765
Overige administratie	134.910	115.220	39.881
Administratie en beheer	<u>753.447</u>	<u>827.650</u>	<u>601.938</u>

Specificatie honorarium accountant

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<i>Uitsplitsing</i>		
Onderzoek jaarrekening	22.095	19.456
Andere controleopdrachten	15.231	10.116
Fiscale adviezen	0	0
Niet-controleopdrachten	5.433	0
Accountant	<u>42.759</u>	<u>29.572</u>

Specificatie Overige

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
<i>Uitsplitsing</i>			
Externe activiteiten	59.192	76.300	45.034
Afdeling / schoolcommissie	205.218	146.040	168.606
Diverse organisatiekosten	95.444	234.185	62.988
Overige	<u>359.854</u>	<u>456.525</u>	<u>276.628</u>

19.8 Financiële baten en lasten

	2016	Begroting	2015
	€	€	€
Rentebaten	49.408	40.000	69.201
Rentelasten	0	4.800	4.210
Financiële baten en lasten	49.408	35.200	64.991

19.9 Bestemming van het nettoresultaat

	2016
	€
Resultaat voor bestemming	592.914
Toevoeging aan de bestemmingsreserve	
- Eerste waardering (publiek)	(45.867)
- Overblijven (privaat)	(36.482)
- Schoolfonds (privaat)	5.800
	(76.549)
Toevoeging aan de algemene reserve	669.463

20. Gegevens

20.1 Rechtspersoon

Bestuursnummer	42553
KvK-nummer	51366010
Naam instelling	Stichting Openbaar Onderwijs Noord
Postadres	Papaverweg 34
Postcode en plaats	1032 KJ Amsterdam
Telefoon	020 - 820 14 10
Website	www.openbaaronderwijsnoord.nl
Contactpersoon	E. Klein
Telefoon	020 - 820 14 10
E-mail	E.Klein@openbaaronderwijsnoord.nl

20.2 Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelname percentage
SWV Zuidoost	vereniging	Amsterdam	4 (overige)	0 %
SWV Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen	vereniging	Amsterdam	4 (overige)	0 %

20.3 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Complexiteitspunten

Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	2
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>9</u>
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 140.000

Vermelding alle bestuurders met een dienstbetrekking in 2016

Functie	Naam	Ingangsdatum functie	Einddatum functie	Fte	Beloning	Onkosten vergoeding	Voorzie- ning belo- ning op termijn	Uitkering beëindi- ging dienstverb.
					€	€	€	€
Bestuurder	M. Leinders	01-11-2015		1,0000	85.250	0	11.525	0

Vermelding alle toezichthouders in 2016

Functie	Naam	Ingangsdatum functie	Einddatum functie	Beloning	Onkostenvergoeding	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging functie
				€	€	€	€
Voorzitter	J.A. de Haas	01-07-2015	n.v.t.	6.750	0	0	0
Lid	A.C.J. Bredenoord-Hulk	01-07-2015	n.v.t.	4.500	0	0	0
Lid	B.B. Dijkgraaf	01-07-2015	n.v.t.	4.500	0	0	0
Lid	A.C. Kaijer	01-07-2015	n.v.t.	4.500	0	0	0
Lid	F.P. Martin	01-07-2015	n.v.t.	6.750	0	0	0

Vermelding alle bestuurders met een dienstbetrekking in 2015

Functie	Naam	Ingangsdatum functie	Einddatum functie	Fte	Beloning	Onkostenvergoeding	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverb.
					€	€	€	€
Bestuurder	M. Leinders	01-11-2015	n.v.t.	1,0000	13.122	0	1.209	0
Bestuurder	C. de Ruiter	19-12-2014	31-10-2015	0,4000	39.702	0	0	0
Bestuurder	J. Korver	01-09-2013	31-07-2015	1,0000	51.520	0	4.374	0

Vermelding alle toezichthouders in 2015

Functie	Naam	Ingangsdatum functie	Einddatum functie	Beloning	Onkosten vergoeding	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging functie
				€	€	€	€
Voorzitter	J.A. de Haas	01-07-2015	n.v.t.	3.375	0	0	0
Lid	A.C.J. Bredenoord-Hulk	01-07-2015	n.v.t.	2.250	0	0	0
Lid	B.B. Dijkgraaf	01-07-2015	n.v.t.	2.250	0	0	0
Lid	A.C. Kaijer	01-07-2015	n.v.t.	2.250	0	0	0
Lid	F.P. Martin	01-07-2015	n.v.t.	0	0	0	0
Lid	M.J. Berendse	31-12-2012	30-06-2015	435	0	0	0
Lid	C.J.A. Borst	31-12-2012	30-06-2015	750	0	0	0
Lid	B.F. Drost	23-04-2013	30-06-2015	750	0	0	0
Lid	J. Zahri	23-04-2013	30-06-2015	750	0	0	0

20.4 Ondertekening

Amsterdam, 12 juni 2017

Bestuurder,

Raad van Toezicht,

M. Leinders

J.A. de Haas,
voorzitter

Raad van Toezicht,

Raad van Toezicht,

A.C.J. Bredenoord-Hulk

B.B. Dijkgraaf

Raad van Toezicht,

Raad van Toezicht,

A.C. Kaijer

F.P. Martin

Overige gegevens

21. Overige gegevens

21.1 Controleverklaring

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Noord

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Openbaar Onderwijs Noord te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Noord op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Onderwijs Noord, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen

van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenstelling, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Woerden, 2 juni 2017
Flynth Audit B.V.

S. van der Veer AA